

Årgång 2006

Bokprovning på
Svenska barnboksinstitutet
12 mars – 19 april 2007

En dokumentation

Innehåll

Trender och tendenser (textdokument)	
Brats	3
Brott i spåren av Kalle Blomkvist	3
Betong i förorten	4
Bilderböcker	4
Kapitelböcker	5
Mellanåldersböcker	5
Ungdomsböcker	5
Manga/manhwa och andra tecknade serier	6
Religiös barnlitteratur	6
Product Extension	6
Den grafiska romanen	6
Faktaböcker	7
Debutanter 2006	7
Statistik (tabeller och diagram)	
Totala utgivningen 2006	8
Fördelning i kategorier	8
Svenska barn- och ungdomsböcker i original	9
Översatta barn- och ungdomsböcker	9
Språk varifrån översättningarna (1:a uppl.) hämtats	10
Upphovsmän, kön	11
Huvudpersoner, kön	11
Utgivningen av barn- och ungdomsböcker under 2000-talet	12
Utgivningen 2006 fördelad på förlag	12
Föreläsningar, Debutantdag och turné	13
Lena Lundgren: Den grafiska romanen eller bild som text	14
Cecilia Östlund: Brott och straff – om deckare för barn och ungdom	18
Jan Hansson: Kärlek, arbete, politik och varumärken	22
Debutantdagen - program	27
Debutantdag - sammanfattning	28
Debutantböcker 2006 fördelade på kategorier	30
Hjälp att söka i SBI:s katalog ELSA	33

© Svenska barnboksinstitutet (SBI)
Odengatan 61, 113 22 STOCKHOLM
tel 08-545 420 50
e-post info@sbi.kb.se
www.sbi.kb.se

Får citeras om källan anges.

ISSN 1652-5566

Brats, brott och betong

Barn- och ungdomsboksutgivningen i Sverige 2006 - trender, tendenser och statistik

År 2006 utkom 1515 barn- och ungdomsböcker i Sverige. Mellan den 12 mars och 19 april kan man se samtliga böcker i Svenska barnboksinstitutets bibliotek under Bokprovningen, som är ett samarbete mellan Svenska barnboksinstitutet (SBI), Stockholms stadsbibliotek (SSB) och Regionbibliotek Stockholm. I samband med Bokprovningen årgång 2006 genomförs föreläsningar i Stockholm, Malmö, Göteborg och Luleå samt den 15 mars en Debutantdag då många av årets debutanter presenteras. Årets Bokprovning är den femtonde i ordningen.

2006 års utgivning innebär än en gång ett utgivningsrekord. Den konstnärliga kvaliteten i de svenska originalutgåvorna är hög. Författare och illustratörer visar respekt för sina läsare. Utgivningen av översatt litteratur bärs upp av en grupp mycket kompetenta översättare. Bokförlagens ambition att kombinera kommersiella hänsyn med en bred samhällsskildring är värd uppmärksamhet.

Brats

Det finns ett stort intresse för modeindustri och kändisskap i årets utgivning av barn- och ungdomslitteratur. Andra populära ämnen är scenkonst i olika former, scenskolor, skådespel och sång. Mediesamhället är påtagligt närvarande i texterna. Namngivna märkeskläder och varumärken är relativt vanligt förekommande – främst i den översatta litteraturen. Ungdomars längtan efter rampljuset eller de ”rätta” kläderna skildras på ett mer eller mindre ironiskt vis, men också med allvar eller utan reflektion. Ägande och konsumtion som självändamål och att definiera sig själv genom konsumtion är samhällsfenomen som avspeglas i barn- och ungdomslitteraturen. Utseendet och attributen är viktiga även för yngre barn, till exempel finns Maria Neumans *Modepatrullen* (Damm) som vänder sig till 7-10 åringar. Kroppsfixeringen och osäkerheten om det egna utseendet och om kroppen duger, skildras närgånget och speglar de ideal som skapats. Årets utgivning både bidrar till och undergräver dessa ideal. Den amerikanske författaren Scott Westerfeld granskar i sin ungdomsbok *Ute/Inne* (Bonnie Carlsen) jakten på trender och originalitet. Ungdomar som lever under mycket generösa ekonomiska villkor (”brats”), förekommer relativt omfattande i årets utgivning. De är inte nödvändigtvis lyckliga och de brottas inte oväntat med samma existentiella frågor som andra. Skildringar av tydliga sociala skillnader finner man – inte minst bland de översatta bokserierna för flickor som beskriver extremt rika ungdomars tillvaro i USA. Status är ett centralt begrepp. I Laura Dowers *Ge och ta* (B. Wahlström) ställer huvudpersonen frågan: ”Om jag är i mitten, varför känner jag mig då så utanför?”. Viv Frenchs *En i gänget* (Argasso), Cathy Hopkins *Inne eller utfrysst?* (B. Wahlström) samt Megan McDonalds *Judy Moody blir berömd* (B. Wahlström) är ytterligare några exempel på titlar som behandlar ämnet status och individens värde i andras ögon.

Brott i spåren av Kalle Blomkvist

Barn och ungdomar löser brott som aldrig förr i den litteratur som vänder sig till dem. Inte mindre än 75 barn- och ungdomsdeckare utkom under 2006. Som jämförelse kan nämnas att det år 2000 utkom 21 barn- och ungdomsdeckare, ökningen är således betydande. Barn och ungdomar tycks, liksom vuxna, vilja läsa allt fler deckare. Man kan konstatera att merparten - 60 % - av deckarna för barn och ungdomar finns bland mellanåldersböckerna. Kanske är det en tradition sedan mästerdetektiven Blomkvists dagar och kanske anses den åldern (9-12 år) mest lämplig för deckarläsning. Det är också under de åren man generellt läser som allra mest. De unga deckarhjältarna arbetar ofta i par - förmodligen ett gångbart sätt att nå läsare av båda könen med en och samma bok. Böckernas unga gestalter är både modiga och smarta. I många

fall skildras de som helt överlägsna både polis och andra vuxna, vilka gärna framstår som töntiga och trögtänkta.

Betong i förorten

Om den politiska barn- och ungdomsboken tidigare var mycket tydlig i sin tendens och uttalat visade läsaren politiska lösningar, ser vi en annan politisk barn- och ungdomslitteratur av årgång 2006. Det överläts till läsaren att dra slutsatser och formulera egna politiska, ideologiska konsekvenser och förhållningssätt, vilket inte var lika vanligt tidigare. Det politiska intresset och samhällsskillnaderna i samtidsskildringarna är närvarande i såväl böcker för mellanålderns läsare som i ungdomsböcker och bilderböcker, exempelvis Mats Berggrens *En enda kväll* (Rabén & Sjögren), Anna Charlotta Gunnarssons *Guld som glimmar* (Rabén & Sjögren) och Mårten Sandéns *En plats de kallar Lyckan* (Rabén & Sjögren). Författarna gestaltar konflikter som orsakas av klasskillnader och klassmotsättningar mer än av etnicitet och kön, men förhållningssättet kan eventuellt beskrivas som ett närmande till en intersektionell analys. Det finns också i årets utgivning en tydligt feministisk litteratur, som exempelvis Johan Unenges bok *Astrid och hon, Liv* (Bonnier Carlsen) och *Tusen gånger starkare* av Christina Herrström (Bonnier Carlsen). Integrationspolitiken gestaltas i böcker som *Resan som började med ett slut* av Zulmir Bečević (Alfabeta) och Håkan Lindquists bok *I ett annat land* (Kabusa). Skolpolitik och miljöpolitik är andra områden som berörs i årets utgivning. Barn- och ungdomsboksförfattarnas samhällsintresse och att de låter förorternas betongbebyggelse utgöra fond för allmänmenschlig dramatik motsvaras av ett liknande intresse hos filmskaparna med exempelvis filmerna ”Darling”, ”Förortsungar”, ”Se upp för dårarna” och ”Hoppet”.

Bilderböcker

Utgivningen är ämnesmässigt bred och här finns relativt många böcker från och om andra kulturer. Ett tiotal bilderböcker om bondgårdar och bondgårdens djur finns i utgivningen 2006. Förmänskligade djur är en annan vanligt **förekommande** företeelse i bilderböckerna såväl i de svenska originalen som i de översatta böckerna. Samhällsskildringarna representeras av *Dino och lilla Kurren* och *Tutu och tant Kotla* av Gunna Gråhs (Alfabeta). Totalt är andelen kvinnliga huvudpersoner 41 % i bilderböckerna mot 59 % manliga. Flickorna får vara tuffa och till och med lite obstinata – som i *Snurran äter ketchup* av Eva Bergström (Bonnier Carlsen), Lill-Zlatan i *Lill-Zlatan och morbror raring* av Pija Lindenbaum (Rabén & Sjögren), Olga i *Olga kastar lasso* av Helena Willis (Rabén & Sjögren) och Riddar-Rakel i *Riddar-Rakel och de tre stordåden* av Martin Widmark (Bonnier Carlsen). Pojkarna är med få undantag lite mer eftertänksamma och känsliga i 2006 års bilderböcker, som Eskil i *Eskil och tanden som försvann* av Ingelin Angerborn (Bonnier Carlsen), Hannes i *Hannes och hönsen* av Kerstin Matz (Natur och Kultur) och Krut i *Krut Karlssons klump* av Katti Hoflin (Rabén & Sjögren). De fotografiska bilderböckerna har gjort en försiktig comeback de sista åren. Exempel på detta från 2006 är Ann-Christine Magnussons böcker om lejonflickan Bumbum (Opal) och Elisabeth Broomés *Arne på förskolan* (Opal). Ett antal bilderböcker gränsar innehållsmässigt till faktaboksgenren. Böcker som berättar en fikionaliserad historia och som samtidigt innehåller faktainslag benämns ibland som faction. *Under månens trollmakt*, utgiven av Eriksson & Lindgren, framstår som ett gediget uttryck för Mångkulturåret 2006. Boken innehåller 32 bidrag, verser (i översättning av Lennart Hellsing) och illustrationer, från samtliga världsdelar och är resultatet av ett internationellt initiativ från International Board on Books for Young people (IBBY).

Kapitelböcker

Kapitelböcker är den minsta av de skönlitterära kategorierna. Här finns både högläsningböcker med episkt anslag och rena bruksböcker – enkla ”börja-läsa-böcker” – där syftet primärt är pedagogiskt. Tema och motiv i kapitelböckerna skiljer sig från bilderböckerna. Att börja skolan, att lära sig räkna och läsa, skolkamrater, snälla och elaka lärare är vanliga motiv. Andra populära ämnen är familjen, syskonrelationer och vardagsproblem, kompisar och relationen till dem, djur och husdjur. Realismen är påtaglig och man hittar inte tillnärmelsevis så mycket fantasy, science fiction, skräck och övernaturligheter bland kapitelböckerna som bland mellanålders- och ungdomsböckerna. Också i de översatta böckerna dominerar vardagsskildringarna, men inte lika starkt. Här finner man en del sagoväsen som älvor, varulvar och häxor och fler fantastiska historier. I flera böcker är berättaren ett djur, men till skillnad från i bilderböckerna är det inte fråga om förmänskligade djur utan ”verklighetsskildringar” från ett tänkande djurs liv, animala berättare. Exempel på detta är Allan Anderssons *Krax och Flax på äventyr* (Atremi), Isabelle Halvarssons *Fräs på äventyr* (Bonnier Utbildning) och Victoria Törnqvists *Tjärna på äventyr i Fäbodskogen* (Jamtli). I kapitelböckerna av årgång 2006 hittar man flera böcker som hyllar fantasins betydelse och även dess komplikationer, som exempelvis i Lina Lundhs *Min pappa Tyngdlyftaren* (Natur och Kultur), Moni Nilsson- Brännströms *Salmiak och Hedda: det femte hålet* (Natur och Kultur), Frida Nilssons *Hedvig och Max-Olov* (Natur och Kultur) och Ulf Starks *Mirakelpojken* (Bonnier Carlsen). Bland kapitelböckerna finns relativt många översättningar från andra språk än den annars dominerande engelskan.

Mellanåldersböcker

Mellanåldersböckerna är kanske den mest varierade kategorin av alla vad gäller innehåll och miljö, men inte när det kommer till frågor om form och struktur. Det är bland mellanåldersböckerna som deckarna slagit igenom tydligast. En annan omfattande genre är böcker för häst- och ridsportintresserade läsare, vilket gör dessa och deckarna till de största genrererna inom svensk utgivning för mellanåldern. Om kapitelböckerna innehåller realistiska skildringar av skola och vardagsliv är böckerna för mellanåldern mer fantasibetonade. Här finner man också fler historiska berättelser och äventyrsböcker samt renodlad fantasy och skräckhistorier. Fantasyskildringar är också den största genren bland de översatta mellanåldersböckerna medan de översatta deckarna är färre än de svenska. Relativt många titlar behandlar på olika vis komplicerade frågor som familjeproblem, alkoholism, utsatta barn och pedofili. Djur är här inte lika frekventa huvudpersoner som i kapitel- och bilderböckerna. I både svenska och översatta mellanåldersböcker dominerar de kvinnliga huvudpersonerna. Flickorna är måna om utseendet och om sin flickighet medan pojkarna är busiga och äventyrliga. Möjligen kan man ana ett mer traditionellt könsmonster i de översatta böckerna.

Ungdomsböcker

Könsfördelningen mellan manliga och kvinnliga huvudpersoner i ungdomsböcker (svenska originalutgåvor) har tidigare år varit relativt jämn. 2006 ökar dock de kvinnliga huvudpersonerna så markant att det är värt att notera (65 % kvinnor, 35 % män). Liksom bland mellanåldersböckerna är översättningarna fler bland ungdomsböckerna än de svenska originaltexterna. En av de tydligaste trenderna bland ungdomsböckerna i original 2006 är skildringarna av sociala skillnader och alkoholism. Främst handlar det om alkoholiserade mödrar. Det politiska intresset och samhällsskillnaderna i samtidsskildringarna är närvarande i ungdomslitteraturen och den Augustprisbelönade idéromanen, *Svenne* av Per Nilsson (Rabén & Sjögren), är ett gott exempel, se även ovan.

Manga/manhwa och andra tecknade serier

De tecknade serierna består till 94 % av översättningar – där främst den japanska mangan dominerar. Mangautgivningen har nästan fördubblats; 160 titlar 2006 mot 94 titlar 2005 (översatta och svenska originalutgåvor). Förutom den japanska mangan översätts serier, manhwa, från koreanska. Dessa utgör 16 % av översättningarna och kommer hit främst via engelskan men även via tyskan. Mangaserier ges ut av Bonnier Carlsen, Egmont Kärnan och Mangismo. Mangismo förlag har sin produktion förlagd i Danmark men böckerna är avsedda för den svenska marknaden. Bokförlaget B.Wahlström har koncentrerat sin utgivning av tecknade serier till just manhwa (Megamanga). Det finns nu manga om kärlek, sport, fantasy, mytologi och äventyr med mera. Den utgivning som riktar sig främst till flickor har ökat med serier som *Snow Drop*, *Kare first love* och *Emma*. Bland det svenska materialet finns Lisa Medins *Medley Gold*, som är ett exempel på svensk manga-inspiration, även serien *Stall Norrskan* har inslag av manga. Annars är den svenska originalutgivningen av serier för barn mycket sparsam till skillnad mot utgivningen för vuxna. Kanske tror man inte att yngre läsare är intresserade av klassiska serier utan att de föredrar mangan. Det tycks som om serieutgivningen i övrigt riktas främst till äldre läsare, något som de påkostade och inbundna utgåvorna indikerar.

Religiös barnlitteratur

Det kristna budskapet har blivit tydligare i barnlitteraturen under de senaste åren. Det rör sig om en relativt stor utgivning inom samtliga kategorier. Totalt utkom 40 titlar (34 titlar 2005) med ett religiöst eller kristet budskap. Hälften av dessa är bilderböcker och är i huvudsak översättningar. Berättarteknik och ämnesval varierar. I *Jesus Kristus - Hjärtevännerna* av Lizzie Oxov Nielsen (Didarion) har exempelvis förordet skrivits av Jesus i jagform. Endast en bok handlar om en annan religion än kristendomen; *Berättelser om Ganesha* av Elisabet Härenstam (Heidrun).

Product Extension

Product Extension är ett uttryck som används då samma varumärke utnyttjas för olika produkter. Böcker är en viktig del av marknadsföring och industri kring varumärken och filmer (franchisekoncept). 23 titlar, utgivna 2006, har skrivits utifrån ett filmmanus eller har filmatiserats (transmediering). *Förortsungar* av Tomas Blom (Natur och Kultur) är ett exempel på detta. Bok och film släpptes samtidigt, men filmmanuset är ”originaltexten”. Filmerna ”Pirates of the Carribean” har skapat en trend bestående av sjörövare i litteraturen. 17 titlar bland de översatta böckerna handlar om sjörövare varav fem är direkt kopplade till filmerna.

Den grafiska romanen

Med begreppet Grafisk roman menar vi kapitel-, mellanålders- och ungdomsböcker där text och bild samspelar och där bilden bär berättelsen framåt mer än att bara illustrera handlingen, således en tydlig interaktion mellan text och bild. Med Grafisk roman avses inte Graphic Novel, vilket är den engelska termen för serieroman. Den grafiska romanen rymmer förhållandevis mycket bilder och ofta en lek med typsnitt, färg och form. Man kan se en tydlig inspiration från layout på webbsidor och i dataspel, samt från mangan. Utvecklingen går mot berättelser där bilden och formen får en allt större funktion i berättandet. Som exempel kan nämnas serien *Abadazad* av J.M. De Matteis och Mike Ploog (Damm), serien *Taynikma* av Jan Kjer och Merlin P. Mann (Rabén & Sjögren), serien *Stall Norrskan* av Noomi Hebert, Lena Ollmark och Åsa Ekström (Bonnier Carlsen), böckerna om D.E. Tektor av Mats Wänblad och Per Gustavsson (Bonnier Carlsen), böckerna om *Emily the strange* av Rob Reger och Buzz Parker (Schibsted) samt faktaböcker som *Magikologi* av Dugald Steer (Damm) och *Pirater* av John Matthews (Damm). I USA finns interaktiva ungdomsböcker som

uppmannar läsaren att dels läsa texten och dels söka ledtrådar till intrigens lösning på Internet. Inom kort torde dessa böcker nå också Sverige.

Faktaböcker

Bland faktaböckerna som gavs ut 2006 finns betydligt färre svenska original än under de senaste åren. Antalet författare som debuterat med en faktabok har också sjunkit. Vanligt förekommande ämnen i både svenska original och översatta böcker är självförtroende, etik, vänskap, kärlek, sexualitet och könsroller. Även böcker om depression, sorg och död finns i utgivningen. Mangans intåg på den svenska marknaden gör att allt fler böcker om hur barn och ungdomar kan lära sig att teckna manga ges ut. I några av böckerna ges läsaren en grundkurs i japanska eller matnyttiga fakta om Japan. Det gamla Egyptens hemligheter har intresserat förlagen och även de som söker spänning och mystik får utrymme genom böcker om kelter, magi, trollkarlar, häxor och spöken. Dock är det ont om faktaböcker som behandlar vår historia men segmentet flora och fauna finns beskrivet i några böcker bland annat i en biografi om Carl von Linné och i *Min första blombok* av debutanten Anja Baklien (B. Wahlström). Intresset för religion är representerat i exempelvis *Gud är min vän* av Lisa O Engelhardt (KM-Förlaget & Bornelings) där läsaren möter Gud som en stödjande vän i vardagen. Några exempel på böcker om andra religioner och världsåskådningar finns emellertid inte, om man inte hit räknar nyutgåvan av Kata Dalströms *Vår fornnordiska gudasaga* (Björnen). Ett exempel på en ambition att förena det svenska kulturarvet med ett mångkulturellt samhälle är boken *Majken och Melker besöker Amir i Gävle* av Ulrika Å Jondelius och Marie-Louise Andersen (Inforum media) där Amir och hans familj visar runt Majken och Melker i Gävle och lär dem allt och lite till om staden och dess historia. Ett par böcker om rymden och en om solen gavs ut inför Christer Fuglesangs rymdfärd. I årets utgivning av faktaböcker finns goda exempel på texter som tar sina unga läsare på allvar, är välskrivna och därtill ofta är faktagranskade av sakkunniga.

Debutanter 2006

Totalt 105 författare, illustratörer och fotografer debuterade under 2006 med 81 titlar. Av dessa är 30 män och 75 kvinnor. Flest debuter, precis som tidigare år, finns inom kategorin bilderböcker, 30 titlar (37 %). Därefter kommer kapitelböcker, 14 titlar (18 %), ungdomsböcker, 12 titlar (15 %), faktaböcker, 13 titlar (16 %), mellanåldersböcker, 8 titlar (10 %). Dessutom kom det fyra titlar i övriga kategorier: två i sagor, en i samlingar och en i tecknade serier. Debutanterna var färre 2006 än under de senaste åren. 2005 debuterade 129 upphovsmän med 99 titlar. Vad minskningen beror på kan man bara spekulera i. Kanske kanaliserar många sitt behov av skrivande på andra sätt, till exempel genom bloggande?

År 2006 utkom totalt 1515 barn- och ungdomsböcker i Sverige¹ (2005: 1493)

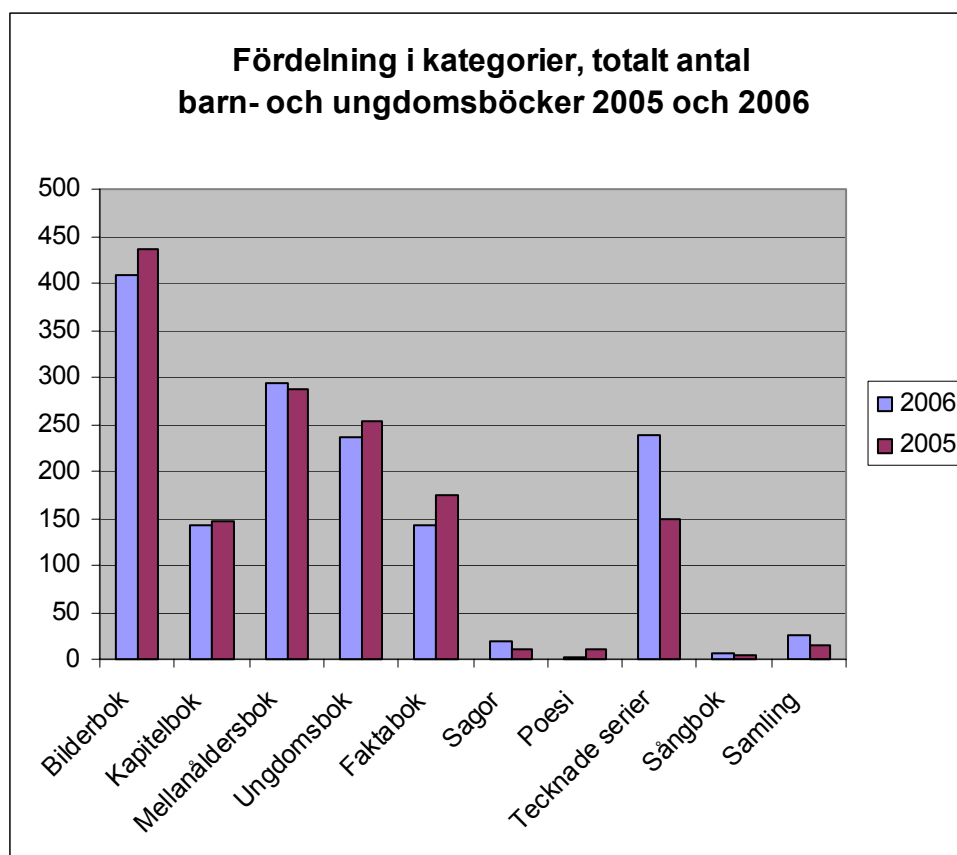
År 2006 utkom totalt 1515 barn- och ungdomsböcker i Sverige (2005: 1493)

Totalt antal svenska barn- och ungdomsböcker 2006: 638 titlar = 42% (2005: 671 = 45%)

Totalt antal översatta barn- och ungdomsböcker 2006: 877 titlar = 58% (2005: 822 = 55%)

Kategorier	Förstaupplagor	Återutgivning
Bilderböcker	296(342)	112(95)
Kapitelböcker	107(87)	36(60)
Mellanåldersböcker	216(200)	77(88)
Ungdomsböcker	168(176)	69(81)
Faktaböcker (inkl ”pyssel-” och sysselsättningsböcker)	129(154)	14(20)
Sagor (folk- och konstsagor)	19(11)	–(2)
Poesi	3(10)	–(–)
Tecknade serier	232(137)	6(12)
Sångböcker	5(4)	1(–)
Samlingar	22(13)	3(1)
Summa	1197(1134)	318(359)

79% utgörs av förstaupplagor av den totala barn- och ungdomsboksutgivningen

¹ I statistiken ingår de verk som inkommit till SBI senast 28 februari 2007 (läromedel räknas ej). Den slutgiltiga siffran kan alltså bli något högre. Till den totala svenska utgivningen av barnböcker för året kan dessutom läggas de titlar, som återutkommit helt oförändrade under år 2006 med samma ISBN som föregående upplaga.

Svenska barn- och ungdomsböcker i original år 2006 (hit även böcker på andra språk utgivna i Sverige) (fjolårets siffror inom parentes)

Kategorier	Förstaupplagor	Återutgivning
Bilderböcker	144(147)	79(65)
Kapitelböcker	62(59)	22(39)
Mellanåldersböcker	87(83)	35(34)
Ungdomsböcker	60(62)	26(35)
Faktaböcker (inkl ”pyssel-” och sysselsättningsböcker)	59(92)	11(16)
Sagor (folk- och konstssagor)	11 (3)	–(2)
Poesi	3 (9)	–(–)
Tecknade serier	14(9)	–(1)
Sångböcker	5(4)	1(–)
Samlingar	17(10)	2(1)
Summa	462(478)	176(193)

Antal svenska barn- och ungdomsböcker 2006: 638 titlar = 42% av utgivningen (2005: 671 = 45%)

(En liten del av de böcker som ges ut i Sverige är på andra språk än svenska och är inräknade i statistiken ovan, här redovisas språken: bosniska + svenska, engelska, finska, franska + svenska, katalanska, norska, persiska, somaliska + svenska, spanska + svenska, turkmeniska.)

Översatta barn- och ungdomsböcker år 2006
(fjolårets siffror inom parentes)

Kategorier	Förstaupplagor	Återutgivning
Bilderböcker (Bb)	152(182)	33(30)
Kapitelböcker (Kb)	45(28)	14(21)
Mellanåldersböcker (Mb)	129(100)	42(54)
Ungdomsböcker (Ub)	108(114)	43(46)
Faktaböcker (Fb) (inkl ”pyssel-” och sysselsättningsböcker)	70(62)	3(4)
Sagor (folk- och konstssagor, S)	8(8)	–(–)
Poesi (P)	–(–)	–(–)
Tecknade serier (Ts)	218(128)	6(11)
Sångböcker	–(–)	–(–)
Samlingar (Saml)	5(3)	1(–)
Summa	735(626)	142(166)

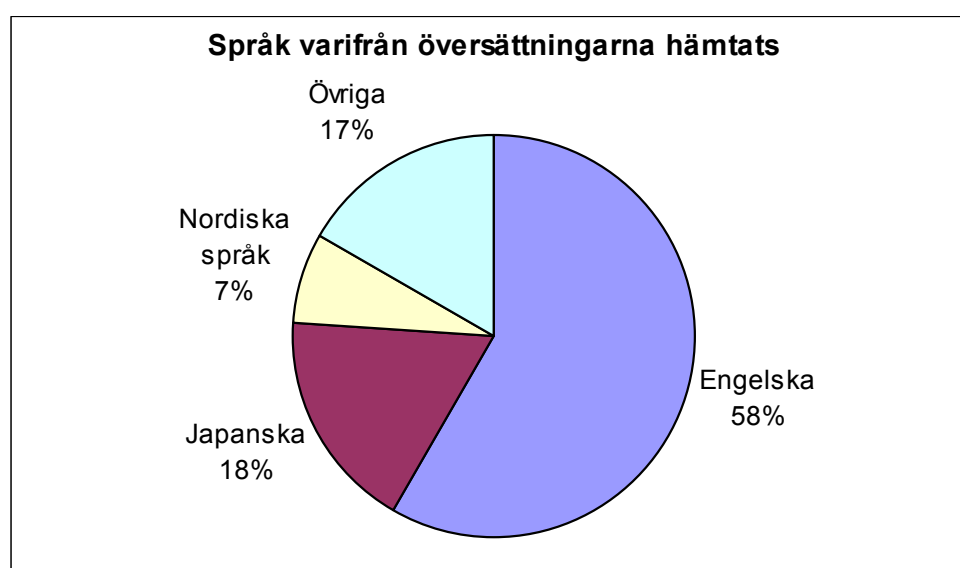
Antal översatta barn- och ungdomsböcker 2006: 877 titlar = 58% av utgivningen (2005: 822 = 55%)

Av totalt antal förstaupplagor, svenska och översatta, utgör svenska förstaupplagor 39% och översatta förstaupplagor 61%.

Språk varifrån översättningarna (förstaupplagor) hämtats 2006

Språk	Totalt	Bb	Kb	Mb	Ub	Fb	S	P	Ts	Saml
Danska	20(25)	7(13)		6(4)	4(4)	-(1)	1(3)		1(-)	1(-)
Engelska	429(406)	105(120)	19(14)	101(81)	98(100)	59(53)	-(4)	-(1)	43(30)	4(3)
Franska	19(37)	8(25)		-(4)	1(-)	3(1)			7(7)	
Finska	2(6)	1(3)	1(2)			-(1)				
Grekiska	-(1)	-(1)								
Isländska	1(-)		1(-)							
Italienska	3(9)			-(4)	-(1)	-(1)			3(3)	
Japanska	130(70)	2(-)		1(-)					127(70)	
Koreanska	26(18)								26(18)	
Litauiska	1(-)		1(-)							
Nederländska	10(13)	8(11)	1(1)	1(1)						
Norska	30(16)	-(1)	4(3)	10(2)	4(4)	2(5)	-(1)		10(-)	
Polska	1(-)						1(-)			
Portugisiska	-(1)				-(1)					
Spanska	-(2)				-(2)					
Svenska ²	19(-)	13(-)	3(-)	1(-)		2(-)				
Tyska	34(22)	8(8)	14(8)	9(4)	1(2)	2(-)				
Vietnamesiska	1(-)		1(-)							
Uppgift saknas	9(-)					2(-)	6(-)		1(-)	
Summa	735(626)									

Engelska original 58% (2005: 65%). Japanska original 18% (2005: 11%).

² Svenska författares och illustratörers böcker översatta till andra språk och utgivna i Sverige. Övriga svenska författares och illustratörers böcker som översätts till andra språk och ges ut i andra länder redovisas inte i statistiken.

Statistik, upphovsmän, kön³ (Maximalt tre upphovsmän per bok räknas.)

Förstaupplagor, svenska och översatta (2005 års siffror inom parentes)

Svenska böcker	kvinnor	män
Bilderböcker	150(128)	89(97)
Kapitelböcker	85(72)	33(32)
Mellanåldersböcker	70(80)	48(46)
Ungdomsböcker	37(34)	28(28)
Faktaböcker	52(86)	36(40)
Tecknade serier	4	15
Summa	398(400)	249(243)
Översatta böcker	kvinnor	män
Bilderböcker	92(82)	56(80)
Kapitelböcker	40(34)	28(19)
Mellanåldersböcker	91(74)	61(30)
Ungdomsböcker	74(84)	34(31)
Faktaböcker	35(26)	40(33)
Tecknade serier	141	73
Summa	473(300)	292(193)

Av det totala antalet upphovsmän är 62% kvinnor medan 38% är män. Samma förhållande rådde 2005.

Statistik, huvudpersoner, kön

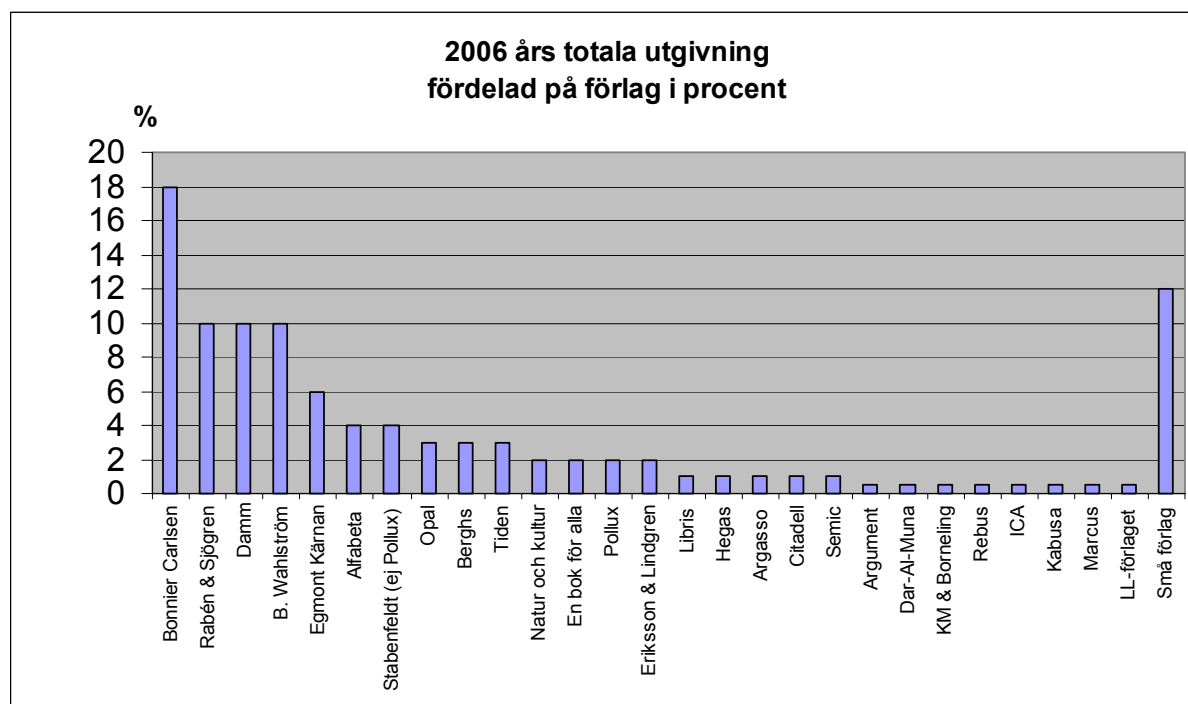
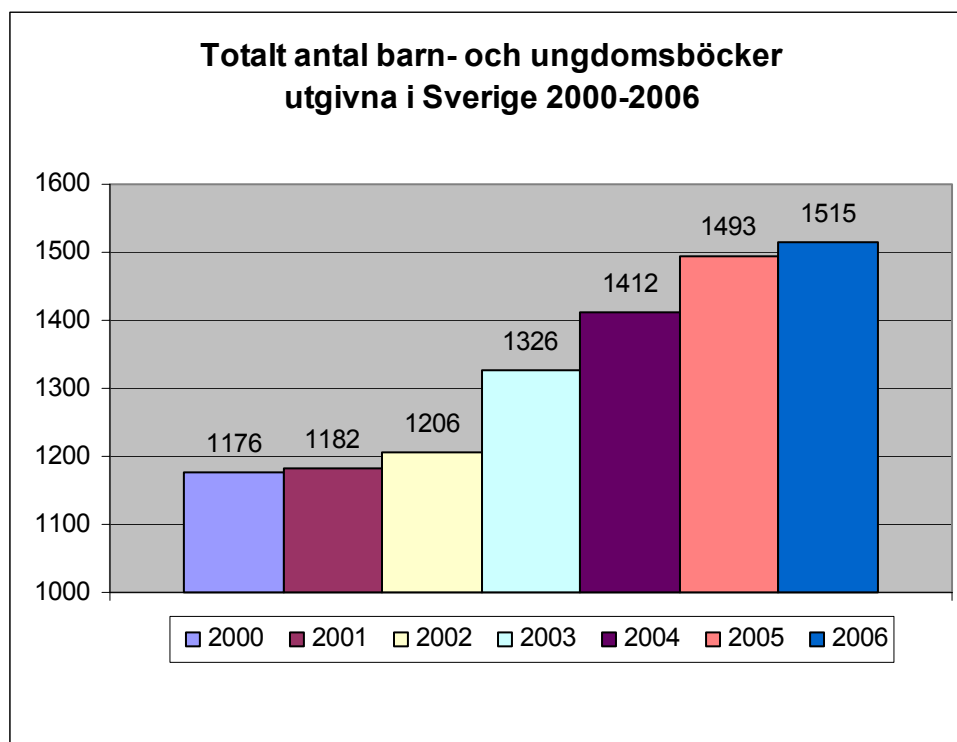
– om det går att fastställa, därav skillnaden jämfört med totalsiffror. Huvudpersonen kan också vara ett djur.

Förstaupplagor, svenska och översatta (2005 års siffror inom parentes)

Kategori	Flicka	Pojke	Par
Bilderböcker	75(77)	106(133)	16(19)
Svenska	38(39)	53(49)	11(15)
Översatta	37 (38)	53(84)	5(4)
Kapitelböcker	52(44)	42(24)	8(6)
Svenska	29(26)	25(17)	8(6)
Översatta	23(18)	17(7)	–(–)
Mellanåldersböcker	103(98)	56(60)	37(16)
Svenska	42(39)	27(27)	16(9)
Översatta	61(59)	29(33)	21(7)
Ungdomsböcker	110(105)	48(54)	7(7)
Svenska	35(26)	19(25)	4(6)
Översatta	75(79)	29(29)	3(1)
Tecknade serier	56(53)	98(40)	33(9)
Svenska	2(2)	10(4)	1(1)
Översatta	54(51)	88(36)	32(8)
Summa	396(377)	350(311)	101(57)

2006 var 47% (45%) pojkar och 53% (55%) flickor.

³ Upphovsmännens kön vad gäller tecknade serier har tidigare inte räknats.

Med "Små förlag" menas förlag som har en utgivning på en till fem titlar. Övriga redovisade förlag har en utgivning på sex eller flera titlar.

Föreläsningar, Debutantdag och turné

I samband med årets Bokprovning arrangerades en rad föreläsningar med 2006 års barn- och ungdomsboksutgivning som utgångspunkt. Den årliga Debutantdagen genomfördes den 15 mars och 25-29 mars reste Bokprovningen på turné.

Föreläsningar

Ti 13 mars kl 9.00–9.45	Genomgång av 2006 års utgivning, statistik, trender och tendenser Marta Hedener, bibliotekarie, SBI
Ti 20 mars kl 9.00–9.45	Den grafiska romanen och text som bild Lena Lundgren, Regionbibliotek Stockholm
To 22 mars kl. 9.00-9.45	”Kärlek och politik”/”Brott och straff” Jan Hansson, chef, SBI/Cecilia Östlund, bibliotekarie, SBI talar om den svenska barn- och ungdomsbokutgivningen 2006

Turné

Representanter för Svenska barnboksinstitutet föreläste om 2006 års barn- och ungdomsbokutgivning på fyra orter i Sverige: Luleå, Gävle, Göteborg och Malmö 25-29 mars 2007. Medarrangörer var Läns- och regionbiblioteken på de aktuella orterna och åhörare från hela regionen/länet hade inbjudits att delta. På flera av orterna arrangerades även andra programpunkter.

Föreläsare:

Marta Hedener, bibliotekarie, SBI: Statistik, trender och tendenser - en översikt över 2006 års barn- och ungdomsboksutgivning

Jan Hansson, chef, SBI: "Kärlek och politik" Jan Hansson kåserar kring den svenska barn- och ungdomsboksutgivningen 2006

Cecilia Östlund, bibliotekarie, SBI: "Brott och straff" Cecilia Östlund berättar kring den svenska barn- och ungdomsboksutgivningen 2006

Turnéorter:

Luleå 26 mars (Marta Hedener och Jan Hansson)

Gävle 27 mars (Marta Hedener och Cecilia Östlund)

Göteborg 28 mars (Marta Hedener och Cecilia Östlund)

Malmö 29 mars (Marta Hedener och Jan Hansson)

Den grafiska romanen eller bild som text

Föredrag hållet av Lena Lundgren, 20 mars 2006 under Bokprovning, årgång 2006

Föredragshållaren ansvarar personligen helt för artikelns innehåll.

Bildberättelser är förstås inte något nytt. Redan grottmålningarna berättar något i bild, enligt forskarna, och reliefer, målningar och mosaiker från forntiden, liksom våra egna kyrkomålningar, ville illustrera händelser eller berättelser för människor som inte kunde läsa. En tidig och berömd sådan berättelse är Bayeux-tapeten från slutet av 1000-talet, som skildrar Wilhelm Erövrarens tåg mot England och slaget vid Hastings 1066. Det som gör att jag nämner just den är att den, som ni säkert vet, är så lång, ca 70 meter, och är en sekvensiell berättelse. Dramatiska händelser skildras i en serie bilder som följer på varandra, ”bilder som text”. (Text kan ha många betydelser. När jag i fortsättningen använder ordet text menar jag skrift.)

Det ligger utanför den här korta föreläsningens ram att skildra alla steg på vägen mot den grafiska roman som Svenska barnboksinstitutet och jag nu tycker oss se. Men det finns ju tydliga föregångare bland det som äldre barn och ungdomar har läst, exempelvis Illustrerade klassiker, som ju innehåller längre berättande texter som komplement till dialogerna i serierutorna.

SBI tar upp den grafiska romanen i sitt dokumentations- och pressmaterial inför Bokprovningen Årgång 2006. SBI definierar där den grafiska romanen så här: ”kapitel-, mellanålders- och ungdomsböcker, där text och bild samspelar och där bilden bär berättelsen framåt mer än att bara illustrera handlingen, således en tydlig interaktion mellan text och bild. Med grafisk roman avses inte Graphic Novel, vilket är den engelska termen för serieroman. I den grafiska romanen är ändå texten det primära men den rymmer förhållandevis mycket bilder och ofta en lek med typsnitt, färg och form. Man kan se en tydlig inspiration från layout på webbsidor och i datorspel, samt från mangan.” SBI nämner, utöver några mellanåldersböcker, även ett par faktaböcker men jag kommer inte att ta upp dem här eftersom jag tycker att de faller utanför definitionen av en grafisk roman. Dels är det inga romaner, dels är kombinationen bild – text av ett annat slag i faktaboken och det ligger utanför mitt ämne. Jag vill betona att jag varken är serieexpert eller expert på bilder, utan en bibliotekarie som är intresserad av nya medier och de blandformer som nu uppstår och av hur vi förhåller oss till dem på biblioteken. Det sistnämnda hinner jag dock inte komma in på den här gången.

Jag vill verkligen kalla de här böckerna romaner och inte noveller. En novell är, enligt NE, antingen en kort anekdotisk berättelse med en välberäknad slutpoäng eller en skiss, en stämningsskildring där det yttre skeendet spelar mindre roll. En roman är ett berättande verk med ett längre förlopp. Här finns naturligtvis gränsdragningsproblem och det är först om den här trenden som jag och SBI tycker oss se, håller i sig och vi får se betydligt fler verk, som vi vet om den här definitionen håller och om det kommer att uppträda fler drag som gör den tydligare och lättare att avgränsa.

En sak tror jag i alla fall vi kan vara eniga om: Genren är starkt påverkad av andra bildmedier, alltså datorspel och serier och jag skulle även vilja påstå av filmen. Det har uppstått nya blandformer, som jag också konstaterade för några år sedan då jag under Bokprovningen Årgång 2001 tittade på hur datorerna på olika sätt, både i form och innehåll, fanns med i och påverkade barn- och ungdomslitteraturen. Då såg jag bl.a. att det fanns kapitel-/äventyrsböcker som var influerade av datorspel, exempelvis Örjan Persons, *The great world*

game, som alltså inte innehåller några bilder alls men som har en struktur och en dramaturgi som tydligt härmar datorspelets.

De grafiska romanerna började uppträda för några år sedan. Jag vill faktiskt börja med att nämna ett par böcker som inte innehåller några bilder men där typografin är betydelsebärande i den meningen att den förstärker texten. En sådan är *Jinx* av Margaret Wild, som kom ut 2004. Det är inte en lyrisk text, men sättet att ställa upp texten förstärker innehållet i den, på den här sidan enformigheten i det vanliga liv som huvudpersonen Jen lever. Det här är formmässigt en mycket avancerad bok, där också rubrikerna spelar en speciell roll. Det finns fler, exempelvis *Den första gång jag såg dig* av Katarina Kuick (1999), där typografin förstärker de två röster som kommer till tals växelvis. Mer finns att säga om detta men jag ska gå över till de böcker, som verkligen innehåller både text och bild.

Ett tidigt exempel är *Ask & Embla* av Per Nilsson och Daniel Ahlgren, som kom 2003 och som jag tycker inte har uppmärksammats tillräckligt. Den är till formen ett slags inre monolog, där det dock också finns en allvetande berättare, och den inre, känslomässiga dramatiken är stark. Varje uppslag har en text på vänstersidan och en bild på högersidan. Bilderna är i serieform, en del som hämtade ur Min Melodis Hjärtebibliotek fast inte så glättade, lite råare. Förhållandet mellan text och bild är intrikat. Bilderna både illustrerar texten, t.ex. visar de statyn som står på torget och som har en stor betydelse, de expanderar ibland texten, enligt Ulla Rhedins terminologi, men ibland lever de också sitt eget liv, bl.a. i ett avsnitt från kapitel 91 och framåt, där texten och bilderna skildrar helt olika saker, texten innehåller en yttre stillsam beskrivning av Sölvesborg men bilderna ett dramatiskt händelseförlopp som utspelar sig i huvudpersonens fantasi.

2005 kom den första delen i serien Stall Norrskan, *Eldens gåva*, av Noomi Hebert, Lena Ollmark och Åsa Ekström. 2006 kom två delar, *Isens hemlighet* och *Vindens väg*. Den har kallats en svensk mangaserie och en manga för flickor. Det sistnämnda är väl rätt i så mån att den handlar om ungdomar som har hästar och rider och hästböcker brukar anses vara den moderna motsvarigheten till den äldre flickboken, men någon riktig mangaserie är den inte utan mera en blandform mellan hästbok, fantasy och mangainspirerad serie. Jag säger mangainspirerad, det är bara bilderna som är i mangastil, själva berättelsen är en hästbok med fantasyinslag. Ca en sjättedel av boken är tecknad, några bilder är rena illustrationer men andra, de som går över en hel sida eller hela uppslag, tar över berättandet i de mest dramatiska avsnitten. De ersätter alltså texten helt, man kan inte bläddra förbi dem och läsa bara texten. Bilderna driver upp tempot i berättelsen och förstärker helt klart dramatiken. Det är också intressant att detta är ett nytt sätt att förse kapitelböcker med bilder. Bilder i kapitelböcker har ju varit sällsynta under åtskilliga år, men här är kapitelböcker med bilder som säkert underlättar läsandet till glädje för läsovilliga barn och barn med läshinder.

Ytterligare ett steg mot ett jämbördigt förhållande mellan text och bild tas i böckerna om Taynikma, en dansk bokserie av Jan Kjær och Merlin P. Mann. 2006 kom tre delar ut, *Mästertjuven*, *Råttorna* och *Soltornet*, och fler har följt. Det är fantasyberättelser som utspelar sig i landet Taynikma och den fattige pojken Koto är huvudpersonen. Den första boken inleds med en hälsning till läsaren från upphovsmännen, som för övrigt tidigare har samarbetat om att skapa ett datorspel. Där står det bl.a.:

”Taynikma är ingen vanlig bok och den är inte heller en vanlig tecknad serie. Den är en helt egen blandning av äventyr, action och magi. Varje bok innehåller dessutom en tecknarskola där du får lära dig mängder av tips och tricks.” Och hälsningen avslutas med en hänvisning till en hemsida, www.taynikma.se.

Beskrivningen ovan är inte speciellt bra. Det nya med de här böckerna är inte blandningen av ”äventyr, action och magi”. Det är ju en karakteristik som passar in på många böcker, t.ex. Narnia-böckerna eller *Den flygande holländaren*. Det nya är kombinationen av text och mangaserie, alltså mera formen än innehållet. I Taynikma-böckerna är anknytningen till mangan mycket starkare än i Stall Norrsken, förutom i bilderna också i själva berättelsen som är en typisk mangahistoria med en superhjälte som huvudperson och dessutom i den medföljande tecknarskolan, som förstås är en lektion i att teckna manga. Texten och bilderna kompletterar varandra på samma sätt som i Stall Norrsken. Några av bilderna är rena illustrationer till texten medan andra förstärker dramatiken i texten, och ytterligare andra tar över berättandet, alltså ”bild som text”. Den stora skillnaden är att bilderna här är många fler, drygt hälften av innehållet och dessutom i färg, vilket gör tempot mycket snabbare och uttrycket starkare.

I *Resan till drömmarnas stad* och *Drömtjuven* av John Marc DeMatteis har blandformen ännu fler ingredienser. Genren är en fantasyberättelse som utspelar sig i landet Abadazad. Formen är en dagbok med inlagda serieavsnitt, inte i mangastil utan i mera traditionell serieform, om det finns någon sådan, men där finns också vanliga illustrationer till berättelsen och bildsidor med blad ur en annan bok som spelar en roll i historien. Den handlar om att Kates lillebror Matty försvinner spårlöst på ett nöjesfält och hur Kate via en gammal grannkvinna, som är huvudperson i den där andra boken, förflyttas till Abadazad, den andra världen där Matty befinner sig. Som ni hör är det en komplicerad historia i flera nivåer, med dagboken som grundform. Här tar serieformen över bitvis, i första hand, tror jag, för att förstärka dramatiken i berättelsen och driva upp tempot enligt formeln ”en bild säger mer än tusen ord”. Men de olika formerna av bilder speglar också olika nivåer i berättelsen.

I Mats Wänblads och Per Gustavssons böcker om kommissarie Kleen, och han är verkligen klen som polis, och dektektiven D.E. Tektor, som är en kvicktänkt flicka, finns inte heller någon mangaanknytning men bilderna spelar en avgörande roll i berättelsen. Det kom två böcker 2006, *Den trearmade peruanen* och *En robot försvinner*. Varje bok innehåller flera korta, rikt illustrerade deckarhistorier och ledtrådarna finns i texterna och/eller bilderna. Lösningarna presenteras förstås också i slutet av böckerna. Den första boken består av historier som tidigare har varit publicerade i Kamratposten, den andra boken är, såvitt jag förstår, nyskriven. Bilderna är tecknade i svart/vitt, ibland som illustrationer, ibland med en scen i serieform, och de är helt integrerade i historien, som inte fungerar utan dem. Serieinslagen är korta men de ger variation och omväxling och gör texten ännu mera lättläst. Själva dispositionen är filmisk, vilket ger berättelsen ett driv framåt. Det finns också en interaktivitet i berättelsen. En av personerna är en städerska, som i jagform för en dialog med läsaren, och som kommenterar skeendet och ger läsaren uppdrag. Det tycker jag är ett intressant inslag som visar att ett sådant typiskt internetinslag som interaktivitet också kan finnas i andra former än digitalt. De här böckerna är nyskapande i sin användning av text, bild och form och det är roligt, tycker jag, att det finns svenska böcker som har en så medvetet genomförd utformning.

I SBI:s pressmaterial om 2006 års böcker nämns också Rob Regers och Buzz Parkers två böcker om Emily, *Emily the strange* och *Emily's book of strange*, som trots titeln är på svenska. Det är intressanta böcker både innehållsmässigt och formmässigt men jag tycker inte att de stämmer in på definitionen av grafisk roman och jag kommer därför inte att ta upp dem här.

Avslutningsvis vill jag säga att jag är övertygad om att den grafiska romanen är en ny trend bland kapitel-, mellanålders- och ungdomsböckerna och det ska bli spännande att se hur den utvecklar sig och om beteckningen grafisk roman är relevant. Ulla Rhedin använder ju tre begrepp för de tre koncept för bilderböcker som hon identifierar i sin avhandling *Bilderboken – på väg mot en teori*: den episka bilderboken som kännetecknas av en illustrerad text, bilderböcker där bilderna expanderar texten och ”den genuina bilderboken”, där text, bild och form bildar en sammanhållen helhet, som ger mer än de enskilda delarna tillsammans. När det gäller relationen mellan text och bild i ”den genuina bilderboken” konstaterar Rhedin också att ett särskiljande drag är att ”narrationen växelvis fortskrider i texten och bilden”, d.v.s. det som jag också har iakttagit i några av de grafiska romaner som jag har berättat om. Någon bildmänniska borde fördjupa sig i de här böckerna och undersöka förhållandet mellan text och bild, hur bilderna expanderar texten och om det verkligen rör sig om ”genuina bilderböcker”, när historien berättas växelvis i text och bild eller vad de annars skulle kallas. Eftersom böckerna, åtminstone de i färg, antagligen är ganska dyra att ge ut, kan man fråga sig om genren i första hand kommer att omfatta översatta böcker eller om även svenska författare och illustratörer kommer att få möjlighet att använda och utveckla den här formen. Det ska också bli intressant att se hur tryckta och digitala medier kommer att interagera i framtiden.

Litteraturlista

(Årtal har bara angetts om det ej är 2006)

- DeMatteis, John Marc, *Resan till drömmarnas stad*. Ill. Mike Ploog. Damm
 DeMatteis, John Marc, *Drömtjuven*. Ill. Mike Ploog. Damm
 Hebert, Noomi & Ollmark, Lena, *Eldens gåva*. Ill. Åsa Ekström. Bonnier Carlsen (2005)
 Hebert, Noomi & Ollmark, Lena, *Isens hemlighet*. Ill. Åsa Ekström. Bonnier Carlsen
 Hebert, Noomi & Ollmark, Lena, *Vindens väg*. Ill. Åsa Ekström. Bonnier Carlsen
 Kjæer, Jan, *Taynikma. 1. Mästertjuven*. Ill. Merlin. P. Mann. Rabén & Sjögren
 Kjæer, Jan, *Taynikma. 2. Råttorna*. Ill. Merlin. P. Mann. Rabén & Sjögren
 Kjæer, Jan, *Taynikma. 3. Soltornet*. Ill. Merlin. P. Mann. Rabén & Sjögren
 Kuick, Katarina, *Den första gång jag såg dig ...* Almqvist & Wiksell (1999)
 Nilsson, Per, *Ask & Embla*. Ill. Daniel Ahlgren. Rabén & Sjögren (2003)
 Persson, Örjan, *The great world game*. Rabén & Sjögren (1998)
 Reger, Rob, *Emily the Strange*. Ill. Buzz Parker. Schibsted
 Reger, Rob, *Emily's book of strange*. Ill. Buzz Parker och Rob Reger. Schibsted
 Rhedin, Ulla, *Bilderboken – på väg mot en teori*. Alfabeta (1992)
 Wild, Margret, *Jinx*, Bonnier Carlsen (2004)
 Wänblad, Mats, *En robot försvinner*. Ill. Per Gustavsson. Bonnier Carlsen
 Wänblad, Mats, *Den trearmade peruanen och andra fall ur D.E. Tektors arkiv*. Ill. Per Gustavsson. Bonnier Carlsen

Brott och straff – om deckare för barn och ungdom, kort sammanfattning Föredrag hållet av Cecilia Östlund, 22 mars 2006 under Bokprovning, årgång 2006

Statistik och definition

Det har skett en markant ökning i utgivningen av deckare för barn under hela 2000-talet; från runt 20 titlar år 2000 till 75 stycken under 2006. Alla siffror går att ta fram via ämnes- och genreord i SBI:s katalog ELSA.

Men vad kan kallas för deckare för barn? I den teoretiska litteraturen har ingen riktigt vågat sig på en definition, men Vivi Edström skriver i sitt grundläggande verk *Barnbokens form* (s.47; 1980) att

”barndeckaren har sin berättarmässiga styrka just i den målmedvetet genomförda intrigen. Problemet ställs i bokens början och ventileras på olika sätt genom mystifikation, smyganden, försvinnanden och bovjakter, tills lösningen står klar i bokens slut. Ofta kombineras deckarintrigen med någon typ av mysterium. Gränsen mellan deckaren och den så kallade mysterieboken är flytande. Båda genrerna har blivit säkra modeller för dem som vill skriva populära barnböcker. Många av dem är schablonmässigt komponerade.”

Paret Lilian och Karl G. Fredriksson tycker så här i sin genomgång *Från Kalle Blomkvist till internetdeckare* (s. 13; 2004):

”I princip inkluderar vi alla böcker som på något sätt har med våld och brott att göra; detta är då tolkat i vid mening och får även innefatta t ex mobbning (som ju de facto är ett brott) och psykiskt övervåld. Begreppet ’våld och brott’ får dock en något timid framtoning i de ’småttingdeckare’ som på senare år börjat dyka upp.”

Under SBI:s kategoribeteckning deckare finner man böcker som snarare faller under Vivi Edströms lite snävare kriterier än Fredrikssons vidare. Vi kallar alltså inte alla böcker om kriminalitet för deckare.

Kort historia

De flesta forskare är överens om att den första egentliga barndeckaren var Erich Kästners *Emil och detektiverna* från 1928 (sv 1932), eftersom det var första gången som barn agerade deckarhjältar. I Sverige var Astrid Lindgren först ut med *Mästerdetektiven Blomkvist*, som fick delat förstapris 1946 i en pristävling anordnad av Rabén & Sjögren.

Mellanåldersgenre?

Man ser att det är i kategorin mellanåldersböcker som de allra flesta deckarna finns. Under 2006 kom inte mindre än 48 mellanåldersböcker, som man kan räkna som deckare. Några av dessa är återutgivningar – till exempel tio Fem-böcker av Enid Blyton. Men under 2000-talet har det också kommit en rad deckare för barn i kapitelboksåldern, alltså den från cirka fem upp till åtta-nio år. Här har Martin Widmark och Helena Willis varit de mest framgångsrika med sina böcker om LasseMajas detektivbyrå (hittills har elva utkommit, två på gång), men också Elsie Petré med Kommissarie Tax, Gabriella Ahlström med Fanny-böcker, Peter Gissy/Louise Jacobsson med Jill & Jonatan-serien och Eva Bergström/Annika Samuelsson med antihjälten Benny Blixt finns i den här kategorin. Här finns alltså nästan uteslutande svensk originalproduktion, i princip inga översättningar alltså. Om det beror på att förlagen inte valt att översätta eller om det är en svensk specialitet vill vi låta vara osagt.

Duodeckare

Varför är LasseMaja-böckerna så otroligt populära kan man fråga sig. De har kommit långt fram eller vunnit i Bokjuryns omröstningar och varit kommersiellt lyckosamma långt innan de i omredigerad form sändes som adventskalender i TV i december 2006. Ett svar är förmodligen det som Vivi Edström formulerade om målmedveten intrig. Att skriva en historia, intrig, på ett sådant sätt att nybörjarläsaren själv slukar boken kräver stort handlag och skicklighet.

Lasse och Maja är ett kompispar, en flicka och en pojke. Många barn- och ungdomsböcker i serier är uppbyggda så, särskilt de av deckarkaraktär. Naturligtvis är det kommersiellt gångbart för författare och förlag att så explicit vända sig till båda könen, men här finns nog även berättelsetekniska fördelar. Annars brukar man konstatera att barndeckare traditionellt utspelas i gäng, såsom Femböckerna till exempel. Av nyare gängdeckare kan nämnas Petter Lidbecks serie om Tre tjejer, men också Mårten Sandéns Petrinideckare. Barndeckare med par kallas av Fredrikssons för duodeckare och förutom Lasse och Maja hittar man duodeckare hos Laura Trenter/Tony Manieri med Nadja och Charlie – serien kallas också för ”Duodeckarna”. 2006 års bok har titeln *Stackelstrands hemlighet*. Vidare finns par hos Gissy/Jacobsson med serien Jill och Jonathan, som är kapitelböcker och alltså vänder sig till de lite yngre läsarna. Årets bok har titeln *Jakten på cykeltjuven*. Hos Lundberg Hahn heter deckarparet Kajsa och Johan – konstigt nog har de här böckerna ingen serietitel! Årets bok har titeln *Falska ansikten*, i mellanålderskategorin. I Lena Lillestes Tommy & Flisen-deckare består paret av två killar med samma namn. Martin Widmarks nya deckarserie (två titlar 2006: *Antikvariat Blå Spegeln* o *Den trettonde gästen*), med lite övernaturliga inslag och med illustrationer av Katarina Strömgård, har två smarta deckarhjältar i huvudrollerna, David och Larissa. Serien heter också såsom huvudpersonerna. Ensamma deckarhjältar finns också, exempelvis hos Bo R. Holmberg i *Skuggaren*, Maja Hjertzell i *Du har ingenting sett*, Peter Abrahams i *Bakom ridån* med flera. *Bakom ridån* ingår i en serie, Echo falls, men annars finns de här ensamma deckarhjältarna oftast i litteratur som inte är seriebunden.

Brott och straff

Har brotten blivit allt grövre? Nej, om man har böckerna om Mästerdetektiven Blomkvist som utgångspunkt kan man inte säga det. Där förekommer en hel del våld i det fridsamma Lillköping, precis som i nutidens barndeckare. Snarare är det skildringarna av barnen och ungdomarna som förändrats. Medan de hos Astrid Lindgren som trettonåringar kallas *barn* och mellan brottsupplärandena *leker* (bl a cirkus och Röda och Vita rosen), skildras de i samtidslitteraturen som väldigt vuxna och kompetenta. De vuxna å andra sidan, beskrivs alltsomoftast som ganska töntiga och initiativfattiga, t ex polismästaren i Valleby (LasseMaja).

Samhällets syn på brott och brottslingar har varierat genom tiderna. Barn- och ungdomsboken avspeglar, liksom all litteratur, samhällsfrågor och tidsanda, exempelvis kriminaliteten. I en avhandling från 1986 med titeln *Brottslingen – villebråd eller medmänniska*, studerar Anne-Marie Alfvén-Eriksson bilden av brottslingen i svensk barn- och ungdomslitteratur mellan 1945 och 1975. Hon menar att skildringen av brottslingen i barndeckarna fram till 60-talet övervägande gav bilden av en ond människa, även om den bilden någon gång kunde nyanseras. Under 60-talet inträffar det intressanta att underhållningsdeckaren nästan helt försvinner. I sina funderingar kring detta skriver Alfvén-Eriksson ett brev till Astrid Lindgren och får följande svar:

”Jo, nog tror jag du har rätt i att det kom en klimatförändring mellan 50–60-talen. Det började då – som jag minns det – anses inte riktigt lämpligt att barn skulle vara detektiver och sätta fast brottslingar, brottslingar var utslagna människor som inte skulle jagas utan rehabiliteras.”

Den synen tycks inte råda idag. Det finns i 2006 års utgivning inte många kommentarer till brottslingar eller till brott och straff över huvudtaget. Det verkar som om själva deckarkonventionen i sig leder till en överlag traditionell både berättarteknik och människogestaltning. En mer nyanserad och problematiserad bild av brott och straff finner man alltså för det mesta i andra kategorier och genrer av litteratur för unga läsare, som t ex i Christina Wahldéns *Glasögonklubben*, en mellanåldersbok, om tre tjejkompisar i familjer med rötter i andra kulturer. Även om *Glasögonklubben* handlar om brottslighet är det ingen riktig deckare, eftersom tjejerna inte målmedvetet är ute efter att jaga bovar. Wahldén nyanserar här bilden av brottslingarna utan att släta över brottet i sig. Hon tycks mena att bovarna också kan finnas närmare oss än vi anar och att de nödvändigtvis inte bara finns i kretsar långt ifrån dem som man själv tillhör. Man får alltså leta efter nyanseringar i skildringarna av brott och brottslingar i den aktuella deckarutgivningen för barn och ungdomar. Än mer frånvarande är beskrivningar av olika typer av påföljder, straff, för brottslingarna. Men det finns gott om välgjorda och spännande deckare för barn och ungdomar i 2006 års utgivning, även om de flesta alltså följer ett ganska traditionellt mönster i synen på brott och brottslingar.

Teoretisk litteratur:

- Edström, Vivi: *Barnbokens form: en studie i konsten att berätta*. Göteborg: Stegeland, 1980. – Ny uppl. Stockholm: Rabén & Sjögren, 1994. (Skrifter utgivna av Svenska barnboksinstitutet; 11)
- Fredriksson, Lilian & Karl G.: *Från Kalle Blomkvist till internetdeckare: om deckare för barn och ungdom*. Lund: Bibliotekstjänst, 2004.
- Fredriksson, Lilian & Karl G.: ”Ungdomlig parbildning och udda ensamvargar: 2005 års utgivning av barn- och ungdomsdeckare”. *Jury* 2006:1, s. 34-41
- Olsson, Lotta: ”Färska spår i skumma gränder.” *Dagens Nyheter* 2006-11-27

Barn- och ungdomsböcker:

- Abrahams, Peter: *Bakom ridån: ett mysterium från Echo Falls*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 299 s.
- Ahlström, Gabriella: *Fanny - och fallet med flickan i staden*. Stockholm: Tiden, 2006. 107 s.
- Bergström, Eva: *Benny Blixt och jakten på rockidolen*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 138 s.
- Brounéus, Fredrik: *Jakten på energimojängen*. Stockholm: Bergh, 2006. 239 s.
- Casta, Stefan: *Blåbärspatrullen söker en skatt*. Bromma: Opal, 2006. 35 s.
- Ekholm, Jan-Olof: *Bingo, grabben*. Höganäs: Hegas, 2006. 63 s.
- Gissy, Peter: *Jakten på cykeltjuven*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 132 s.
- Hagmar, Pia: *Den mystiska ön*. Stockholm: B. Wahlström, 2006. 125 s.
- Hjertzell, Maja: *Du har ingenting sett*. Stockholm: Rabén & Sjögren, 2006. 141 s.
- Holmberg, Bo R.: *Skuggaren :[ett fall för Robert Parkman]*. Stockholm: Rabén & Sjögren, 2006. 155 s.
- Jacobsson, Ritta: *Afrodite och döden*. Stockholm: B. Wahlström, 2006. 191 s.
- Lidbeck, Petter: *Den döda hunden*. Stockholm: Tiden, 2006. 121 s.
- Lidbeck, Petter: *Det mystiska huset*. Stockholm: Tiden, 2006. 149 s.
- Lilleste, Lena: *Kidnappare på nätet!* Stockholm: Eriksson & Lindgren, 2006. 132 s.
- Lundberg Hahn, Kerstin: *Falska ansikten*. Stockholm: Rabén & Sjögren, 2006. 166 s.

- Nirstedt, Gunnar: *Platon Persson och blomman i mörkret*. Stockholm: Modernista, 2006. 273 s.
- Nordin, Magnus: *Svart drama*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 262 s.
- Petrén, Elsie: *Zäta och det dolda brottet*. Sundbyberg: Semic, 2006. 173 s.
- Petrén, Elsie: *Zäta och sjukhusets mörka hemlighet*. Sundbyberg: Semic, 2006. 132 s.
- Sandén, Mårten: *Midnattsstjärnan*. Stockholm: Rabén & Sjögren, 2006. 269 s.
- Treter, Laura: *Stackelstrands hemlighet*. Stockholm: Tiden, 2006. 193 s.
- Vall, Emma: *Spår i snö*. Bromma Opal, 2006. 183 s.
- Westerfeld, Scott: *Ute/Inne: en roman*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 252 s.
- Widmark, Martin: *Antikvariat Blå spegeln*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 170 s.
- Widmark, Martin: *Guldmysteriet*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 91 s.
- Widmark, Martin: *Saffransmysteriet*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 86 s.
- Widmark, Martin: *Skolmysteriet*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 88, s.
- Widmark, Martin: *Den trettonde gästen*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 96 s.
- Wänblad, Mats: *En robot försvinner*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 102 s.
- Wänblad, Mats: *Den trearmade peruanen: och andra fall ur D. E. Tektors arkiv*. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2006. 105 s.

Kärlek, arbete, politik och varumärken

Föredrag hållet av Jan Hansson, 22 mars 2006 under Bokprovning, årgång 2006

De böcker som här behandlas utgör valda exempel utan att vara konstnärligt bättre än andra, icke omnämnda. Nedslagen görs således utan värdering.

Två flickor och två repliker: ”**Räcker det om jag älskar dig?**” och ”**Ni vet att ni älskar mig.**” Det ryms en eon i fråga om villkor och självförtroende mellan dem. Kärleken är evigt förekommande, men inga tabun har egentligen brutits under året om man inte menar att Katarina von Bredows *Räcker det om jag älskar dig?* (Rabén & Sjögren) bryter ett tabu när hon skildrar en kärleksakt mellan en kvinnlig elev och en lärare inom gymnasieskolans hägn. Det finns motsvarande skildringar av manliga elever och kvinnliga lärare tidigare, men om det som von Bredow utforskar i sin bok förekommit tidigare är tveksamt. von Bredow gestaltar en social utsatthet och en osäkerhet som är relativt vanlig i svensk ungdomslitteratur. Det finns ett annat och ovanligt ämne i Ritta Jacobssons bok *Alexis val* (BW). Här handlar det om hur två så kallade bonussyskon blir kära i varandra och om hur det komplicerar tillvaron i den nya familjen.

Exempel på att kärleken och klasskillnaderna finns närvarande i ungdomslitteraturen är Ingrid Olssons bok *Betong fjäril betong* (Tiden). Den har en titel som poetiskt tolkar den mer prosaiska rubriken: kärlek och politik. Det är en berättelse om hur gammal vänskap mellan en flicka och en pojke utvecklas till kärlek och om de komplikationer en sådan utveckling innebär. Anders är den ene av huvudpersonerna och vid ett tillfälle beskrivs tillvaron för den flicka som han tror att han är kär i så här:

”... han fattar varför hon alltid är så glad. Ingen som bor så kan må dåligt. Trädgård och hund. Mamma, pappa och lillebror. Han såg dem genom fönstret när de fikade i köket. Det såg så bra ut. Som familjerna i möbelkatalogerna som morsan brukar bläddra i. Inte som hemma hos honom, där äta ihop betyder att dela en pizza ur kartongen framför TV:n.”

Olsson tydliggör en uppenbar klasskillnad och hon låter också huvudpersonen ropa ”FUCK OFF mot hela jävla ångestcentrum”. I sina strävanden att skriva en bok funderar huvudpersonen Anders på betongförorten och kärleken. Han filosoferar kring litteraturens och drömmarnas kraft och förgänglighet: ”/.../han försökte i alla fall. Även om betongen bara var en fjäril i några sekunder så var den i alla fall en fjäril.” Olsson låter sina huvudpersoner uttala sig om ”fascistgubbar” och ”Östermalmstanter” som inte äter buffé på Finlandsbåtar eftersom det är för simpelt. Finlandsbåtarna ser ut att vara kraftfulla markörer för klasskillnader. En verkligt våldsam kärleksberättelse finns i Nigel Hintons *Gangsterbröder* (Argasso). Här ägnar sig ett par kamrater åt narkotikaaffärer. Inkomsterna de får investeras i aktier och fördubblas på tre månader. Det är således relativt skickligt placerat. Här slås också fast att ”det inte är bankrånarna som tjänar stora pengar utan människorna som äger bankerna”. I samma bok skildras en mycket dramatisk kärlekshistoria. Tre ynglingar som är förälskade i en och samma flicka. Det hela utvecklas till en blodig uppgörelse med en realistisk beskrivning av dödsskjutningar och dödskamp. Sådant våld relaterat till kärlek är inte vanligt förekommande i ungdomslitteraturen.

Arbete och politik

Tomas Bloms bok *F.O.U. Förortsungar* (NoK) bygger på manuset till den flerfaldigt Guldbaggebelönade filmen med samma namn. Miljön är helt igenom förortens och i berättelsens fokus finns flyktingflickan Amina från Somalia. Det är en politisk bok i den meningen att den tar ställning mot en flyktingpolitik som författaren anser vara inhuman. Också de problem en tjänsteman inom socialförvaltningen har med konflikten mellan

personliga åsikter, privat lojalitet och tjänsteuppdragets krav skildras i boken. Det gör den ovanlig genom att den skildrar ett yrkesetiskt dilemma och även ett yrke så pass ingående.

I Anna Charlotta Gunnarssons bok *Guld som glimmar* (R&S) åskådliggör författaren intressekonflikter och hon tydliggör klassmotsättningar genom att berätta om hur en handelsträdgårdsägares försörjning hotas av förmögna sommargästers behov av snabba kommunikationer. Författaren visar att motstånd kan löna sig och boken blir därmed i hög grad ett exempel på hur en politisk barnbok ter sig 2006 på samma gång som den relativt ingående beskriver ett yrke. En annars mycket vanlig inställning till arbete redovisas i Tomas Dömstedts bok *Tim och slaget mot gnällspikarna* (R&S) där huvudpersonen, Tim, konstaterar att mamman har problem på arbetet: ”Det där med mammas jobb var Tim inte så insatt i. Ville inte bli det heller.”

Politik och kärlek

Samhällsskillnaderna i samhällsskildringarna är stora och skönlitterära författare som förmår berätta riktigt goda berättelser har ett verktyg i sina händer som måste vara bland de mest kraftfulla man kan finna. De kan med sina texter nå rakt in i hjärtat och hjärnan på sina läsare och därmed kan de också beröra dem, påverka dem och få dem att tänka, att känna i nya banor, i annorlunda banor.

Den tyske sociologen, filosofen och nationalekonomen Max Weber kritiserade och utvecklade Marx klassbegrepp. Istället för att bara titta på människors ställning i produktionen utvecklade Weber ett nytt begrepp, status. Statusbegreppet talar om vad en individ har för värde i andras ögon, vilket innebär att individens ekonomiska position blir *en* bland flera andra variabler för att benämna individens status. Faktorer som egendom och konsumtionsvanor, vilket inkluderar utbildning, intressen, uppfostran etc, tillfogas därför till individens ekonomiska ställning. Där Marx utgick från ett kollektivt begrepp, betonade Weber individens ställning på marknaden, där utbildning och social rörlighet hade en större betydelse. Statusbegreppet kom att få stor betydelse i USA där klasskillnaderna var mindre tydliga än i Europa. Webers analys och begrepp är användbara då man ska undersöka klassbegrepp i vår samtida barn- och ungdomslitteratur eftersom mycket handlar om status i utgivningen av årgång 2006 och det är individens upplevelse av klasskillnader och klasskonflikter, eller snarare konflikter som kan påverkas genom politiska beslut och politisk opinion som fokuseras. Det kan också vara jämställdhetspolitik, integrationspolitik, flyktingpolitik, skolpolitik eller miljöpolitik med mera. Det måste poängteras att uttrycket politisk barnbok på 1960 och 1970-talen var synonymt med socialistisk barnbok. Så är inte fallet nu. Politiken finns närvarande i böcker med tendenser åt fleras olika håll. Det finns tydligt radikala tendenser och det finns konservativa men tonvikten läggs oftast på att beskriva och gestalta individerna, mer sällan om någonsin, är det kollektivet som beskrivs.

Cecily von Ziegesars *Ni vet att ni älskar mig*. Gossip girl (Damm förlag) är en del i en serie som kallas just Gossip Girl. Just nu finns fyra titlar på svenska. Boken beskrivs som chicklit av förlaget och på baksidan kan man läsa: ”Välkommen till New York Citys Upper East Side, där jag och mina vänner bor i enorma, häftiga våningar och går på exklusiva privatskolor. Vi är inte alltid världens trevligaste människor, men det tar vi igen genom utseende och smak.” Bratsen i ungdomslitteraturen är sällan pojkar. Det är flickorna som representerar begreppet ”brats” i utgivningen generellt.

Det dricks mängder av champagne och whisky i böckerna om Gossip girls och besöken på lyxkrogar är talrika. Miljön i böckerna är den samma som i TV-serien O.C. Huvudpersonen förbereder sin inför intagningsintervjun till Yale. Hon har tagit på sig en ljusblå Calvin Kleinskjorta, Gucciskorna, SAABen står och väntar och hon sägs vara ”organiserad, ambitiös,

beslutsamt och politiskt medveten...”. Andra namngivna märkesvaror förekommer också flitigt.

Som hämtad ur Gossip Girls kliver Alexandra Morgonstierna in i samma tunnelbanevagn som Martin och Esperanza i Mats Berggrens *En enda kväll* (Rabén & Sjögren). De båda sistnämnda sitter och resonerar om villorna i närheten av ”Lidingholm”. Något senare låter Berggren Alexandra komma med följande replik:

”Jag tycker om att vara snyggt klädd. Det är kul att köpa kläder, om man hittar nåt man gillar, fast det gör man ju aldrig här, vi brukar åka till London, Paris eller New York, då springer vi runt i affärer i flera dar, shop till we drop, det finns så mycket att välja på, alla märken – och så får man det senaste före alla andra. Vart brukar ni åka på semester?”

Till svar från Esperanza får hon: ”- Martin har varit i Finland med Viking Line. Två gånger”. Det är ingen slump att hon svarar på detta sätt. Här blottas två fenomen; politiken och klasskillnaderna samt kärleken och de ekonomiska skillnadernas hot mot just kärleken. Det finns ett svartsjukedrama i berättelsen och det är oceaner mellan ungdomarnas vardagsbetingelser. Berggren skriver, när det står klart att kärlekshistorien inte blir verklighet: ”Det var inte hans fattigdom eller hennes motvilja mot ghetton som fått henne att backa och ändra sig /.../”. Pojken har, enligt Alexandra, för många åsikter om hur tjejer ska vara. Från pojkens sida är det de sociala skillnaderna som är hindret och för flickan är det genusfrågor som avgör det hela.

I Bali Rais bok *Ryktet* (Tiden), som är en fortsättning på *Välkommen till ghetton* finns en tydlig redovisning av politiska uppfattningar. Här finns även en person som arbetar med liknande uppgifter som en socialsekreterare har. Det är jagberättarens mamma som tidigare varit missbrukare och prostituerad och som driver ett öppet hus för kvinnor. Alla vet att det handlar om England och Rai låter kvinnan säga: ”Vi har så många olösta mord på prostituerade tjejer i det här landet” och det är underförstått att morderna inte klaras upp på grund av bristande engagemang från polisens sida. Bokens jagberättare, Billy, uttalar sig om barnlitteraturen såsom han minns den från då han var åtta år gammal:

”Barnen i böckerna bodde i byar på landsbygden /.../ Jag minns att jag frågat /.../ varför det inte fanns några polisbilar eller knegartjejer i böckerna. Var fanns allt skräp på gatorna och de hemlösa? Jag mindes att jag jämförde berättelserna jag läste med mitt eget liv och inte hittade någonting som talade om för mig hur saker egentligen låg till. Det var därför jag slutat läsa när jag började mellanstadiet, och jag började inte igen förrän mamma lånade mig en deckare av James Lee Burke [som utkommit med ett tiotal titlar på svenska]. Inte för att det han skrev liknade mitt liv. Men han skrev i alla fall om annorlunda liv, liv som inte var fulla av fint språk och snobbiga ungar vid sjöar man kunde ro i eller fantastiska världar fulla av menlösa trollkarlar och troll.”

Billy bor i höghus av betong. Kriminaliteten, drogerna och prostitutionen är utbredd. Här finns även beskyddarverksamhet och tjallare. Det är en mycket realistisk och detaljerad skildring av vad som kan kallas ghetto och huvudpersonen har sin politiska förklaringsmodell klar:

”Den politiska biten av rastafarianismen har påverkat hur jag ser på världen. Det handlar om att fatta att den rika världen, Babylon, utnyttjar de fattiga och lär oss lögnen om historien, som att bara vita människor någonsin gjort något bra och att det inte fanns någon riktig civilisation förrän grekerna och romarna ”upptäckte” den.”

Petter Lidbecks bok *Det mystiska huset* (Tiden) handlar om Helsingborg: ”Helsingborg är en delad stad. Rika bor på norr, fattiga på söder. /.../ De flesta som går på min skola är rika.

Åtminstone deras föräldrar.” Det är en klasskamrat till huvudpersonen som uttalar sig om var man kan bo. I det här sammanhanget kan också nämnas *De vandrande städerna* av Philip Reeves (Natur och Kultur), John Marsdens *Aldrig som förr* (Bonnier Carlsen) som båda i högsta grad är politiska böcker, men i Marsdens fall vet man inte för vilka värderingar, mer än självständigheten, huvudpersonen utför de handlingar hon utför. Zulmir Bečevićs *Resan som började med ett slut* (Alfabet), Håkan Lindquists *I ett annat land* (Kabusa förlag), Christina Herrströms *Tusen gånger starkare* (Bonnier Carlsen) och Johan Unenges *Astrid och hon, Liv* (Bonnier Carlsen) är andra exempel på politiska ungdomsböcker.

I Mårten Sandéns ungdomsbok *En plats de kallar Lyckan* (Rabén & Sjögren) får bland annat en slips, eller snarare bristen på slips, symbolisera klasskillnaderna i förhållandet mellan huvudpersonen och hans flickvän, en relation som avvecklas efter hand som handlingen fortgår. Den flickan skulle mycket väl också kunna vara med i *Gossip girl*. I Sandéns bok talas om värdet av kontakter, precis som i *Gossip girl*, och om värdet av att gå i grundskolan där man bor eftersom detta skapar ett kontaktnät för framtida ekonomiska affärer i hemstaden. Emellertid ska man gå på ett bra gymnasium även om det ligger utanför hemorten. I Sandéns bok ska huvudpersonens ursprungliga flickvän gå på Lundsberg och bokens huvudperson spelar med i föreställningen om att de ska gå där tillsammans, trots att han vet att hans pappa inte kommer att ha råd med terminsavgifterna. Det är uppenbart boken igenom att just klasskillnaderna är den stora orsaken till att huvudpersonen och flickvännens relation spricker även om där finns en annan flicka inblandad.

Varumärken, politik, status och osäkerhet

Märkeskläder, varumärken och produktplaceringar, är relativt vanligt förekommande, främst i den översatta litteraturen. Lizzie McGuires bok *Modedockan* (Damm) handlar om aversioner mot att handla kläder på realisation och huvudpersonen frågar sig om man bli årets snyggast klädda med förra årets kläder. I Belinda Rays *En prinsessa till vän* (BW) finns Jasmine som alltid tyckt om kläder och intresserat sig för mode så mycket att hon själv syr egendesignade kläder. Hennes klädval retar andra flickor. Dock utropar en klasskamrat uppskattande: ”Häftigt, som att skapa dina egna märkeskläder.” Det finns också i årets utgivning en intressant trendspanartrend, som ju handlar om marknadsekonomi, konsumtionsvillkor, ägande och därmed om politik. I Scott Westerfelds ungdomsroman *Ute/inne* (BC) möter Hunter Jennifer i New York och *rally* betyder coolt, precis som *grymt* och *fett* en gång gjort. De båda är 17 år och Hunter upptäcker Jennifers röda skosnören, luddiga och knutna som en solfjäder på de svarta gymnastikkorna. Hon har målat över skornas logotype med svart spritpenna. Hunter fattar genast att Jennifer är en ”nyskapare” – en som gör en sak allra först vilket trendsättarna sedan upptäcker och lanserar som något nytt för att tjäna pengar. Det är Hunters jobb att upptäcka nya trender, att hitta sådant som ingen annan förstått hur ”rally” det kan bli. Han rapporterar mot god betalning till en kvinna vars jobb det är att sätta trenden. Konsumtionssamhällets mekanismer redovisas. De som har den senaste telefonen - det är ”påhopparna”. De som måste se en ny företeelse i tidningen och på TV flera gånger innan de hakar på – det är ”konsumenterna”. De är sist ute, men först är nyskaparna – de som inte bryr sig om att titta på andra – det är de som skapar något nytt och det är det som är den verkliga statusen.

I *Trendspaning* av Laurel Stowe Brady (BW) står modeindustrin också i fokus och den ansluter sig till samma tema som Westerfelds bok *Ute/Inne*. Här menar författaren att en trendspanare är en person som håller ögonen öppna för allt möjligt som kan påverka modet och en företrädare för modeindustrin säger: ”Det finns tonåringar över hela landet som har deltidsjobb som trendspanare.” I Laura Dowers bok *Ge och ta* (BW) ställer huvudpersonen frågan: ”Om jag är i mitten, varför känner jag mig då så utanför?” Viv French har skrivit boken *En i gänget* (Argasso) och Cathy Hopkins *Inne eller utfrys?* (BW) samt Megan McDonalds *Judy Moody blir berömd* (BW) är bara några exempel på titlar som signalerar

status och gestaltar värdering av individens värde i andras ögon. Där finns också Sue Limbs *Tjej 15, kul men knäpp* (BW) där en kamrat till huvudpersonen säger: ”Det är inget fel på din rumpa”. Huvudpersonen reflekterar över kamratens tonfall som hon anser stiger lite för mycket på slutet för att det ska låta riktigt trovärdigt. Kroppsfixeringen, giftigheterna och den monumentala osäkerheten om det egna utseendet, om kroppen duger och bristen på tillit till andra är tragiskt begränsad, men speglar förmodligen tyvärr hur det egentligen är och de ideal som skapats. Årets ungdomslitteratur både bidrar till och undergräver dessa ideal. Ungdomslitteraturen gestaltar och beskriver ungdomarnas enorma rädsla för utanförskap och som besvärjelser, magier eller vapen mot ett eventuellt utanförskap används modekläder och andra statushöjande attribut.

Sammanfattning

Politiken och konsumtionen är centrala begrepp. När det gäller klassdefinierande handlar det inte numera om bildning och moral utan kändisstatus, stil, relationer och framför allt tillgång till mycket pengar. Augustprisbelönade Susanna Alakoskis *Svinalängorna* befäster tesen om att samhällsskillnader i samhällsskildringen är ett frekvent motiv för författare idag och dessutom att detta uppskattas av kritiker och andra. Det gäller som bekant även fjolårets, likaså Augustprisbelönade idéroman, *Svenne* av Per Nilsson (R&S). Barn- och ungdomslitteraturen omfattas av samma tematiska vindväxlingar som litteratur för vuxnare läsare – också år 2006.

Omnämnda böcker

Bečević, Zulmir: *Resan som började med ett slut* Alfabeta
 Berggren, Mats: *En enda kväll* Rabén & Sjögren
 Blom, Tomas: *F.O.U. Förortsungar*. NoK
 Brady, Laurel Stowe: *Trendspaning* BW
 Dower, Laura: *Ge och ta*. BW
 Dömstedt, Tomas: *Tim och slaget mot gnällspikarna*. Rabén & Sjögren
 Fiedler, Lisa: *Hamlet + Ofelia*. Damm förlag
 French, Viv: *En i gänget*. Argasso
 Gunnarsson, Anna Charlotta: *Guld som glimmar*. Rabén & Sjögren
 Herrström, Christina: *Tusen gånger starkare*. Bonnier Carlsen
 Hinton, Nigel: *Gangsterbröder*. Argasso
 Hopkin, Cathy: *Inne eller utfrysst?*. BW
 Jacobsson, Ritta: *Alexis val*. BW
 Limb, Sue: *Tjej 15, kul men knäpp*. BW
 Lindquist, Håkan: *I ett annat land*. Kabusa förlag
 Marsden, John: *Aldrig som förr*. Bonnier Carlsen
 McDonald, Megan: *Judy Moody blir berömd*. BW
 McGuire, Lizzie: *Modedockan*. Damm
 Olsson, Ingrid: *Betong fjärl betong*. Tiden
 Rai, Bali: *Ryktet*. Tiden
 Ray, Belinda: *En prinsessa till vän*. BW
 Reeves, Philip: *De vandrande städerna*. Natur och Kultur
 Sandén, Mårten: *En plats de kallar Lyckan*. Rabén & Sjögren
 Unenge, Johan: *Astrid och hon, Liv*. Bonnier Carlsen
 Westerfeld, Scott: *Ute/inne*. Bonnier Carlsen
 von Bredow, Katarina: *Räcker det om jag älskar dig?*. Rabén & Sjögren
 von Ziegesar, Cecily: *Ni vet att ni älskar mig*. Gossip girl. Damm förlag

Bokprovning årgång 2006 på Svenska barnboksinstitutet (SBI)

Debutantdagen 15 mars 2007

Program förmiddag i SBI:s bibliotek

- 09.30-10.40 Samtliga debutanter inbjuds till en förmiddag på SBI där Bokprovningsutställningen visas och SBI presenteras.
- 10.40-11.00 Representanter för Sveriges författarförbund och Svenska Tecknare informerar.

Program eftermiddag i Aulan på SBI

Presentatör: Lillemor Torstensson, SBI

- 12.30-13.45 Claes Eriksson och Carina Gabrielsson Edling, Eriksson & Lindgren förlag, talar om hur man hittar debutanter och om hur man tar hand om dem.
- Johanna Thydell, författare, berättar om sin debut och om hur det var att skriva den andra boken.
- Pija Lindenbaum, illustratör, talar om sin debut som illustratör och om hur man skapar och behåller sin konstnärliga identitet.
- 13.45-14.15 Paus
- 14.15-14.30 Marta Hedener, SBI, presenterar statistik över 2006 års barn- och ungdomsboksutgivning.
- 14.30-15.45 Presentation av debutanter:
Marianne Adolfsson: *Nej!* Eriksson & Lindgren
Gunnar Ardelius: *Jag behöver dig mer än jag älskar dig och jag älskar dig så himla mycket* Rabén&Sjögren
Anja Baklien: *Min första blombok* B Wahlströms
Zulmir Bečević: *Resan som började med ett slut* Alfabet
Fredrik Brounéus: *Jakten på engeriomojängen* Berghs
Bitte Havstad: *Min storebror Robin* Opal
Magnus Ljunggren: *Gig I* BonnierCarlsen
Lina Lundh: *Min pappa tyngdlyftaren* Natur & Kultur
Erik Magntorn och Anette Isberg Rozijn: *Pirater i parken* Damm
Lotta Westrup och Petra Jisander Eriksson: *Inte bara svart eller vitt*
Kabusa böcker
- 15.45 – 16.15 Barn- och ungdomslitteratursektionen (BUS) inom Sveriges författarförbund delar ut Slangbellan och 30 000 kr till 2006 års bästa debutant. Pristagaren intervjuas av Lillemor Torstensson

Debutantdag på SBI den 15 mars 2007

Syftet med dagen var att lyfta fram 2006 års debutanter men också få en inblick i hur förlagen arbetar med debutanter, hur det är att debutera och att fortsätta verka efter debuten.

Förmiddagen ägnades helt åt debutanterna som fick en presentation av institutet och Bokprovningen, senare berättade representanter från Sveriges författarförbund och Svenska Tecknare om sina respektive organisationer.

Eftermiddagens föreläsningar inleddes av **Claes Eriksson och Carina Gabriellson Edling från Eriksson & Lindgren förlag (E&L) som berättade om hur man hittar debutanter och hur man tar hand om dem.** E&L förklarade att för förlagen är debutanterna viktiga då de står för återväxten och man ser långsiktigt på debutantskapet. Mycket på ett förlag handlar om ekonomi, ett förlag måste ha bra böcker, som kan överleva och sälja. 30 procent av E&Ls titlar försörjer resten av de 70 procenten. För att ytterligare uppmuntra förlag att ge ut debutanter eftersöktes ett särskilt stöd för detta. Varje år inkommer 800 spontanmanus till förlaget varav de flesta refuseras och returneras. Ett sätt att hitta bra manus är att t ex arrangera pristävlingar. Att debutanterna själva är med och marknadsför sina böcker är ett stort plus. Förlaget var inbjudet som representant för Sveriges förläggareförening som innehar en av styrelseposterna i Stiftelsen Svenska barnboksinstitutet.

Johanna Tydell, författare, berättade om sin debut (*I taket lyser stjärnorna*) och om hur det var att skriva den andra boken (*Det fattas en tärning*).

Johanna beskrev glädjen i att debutera och att det var omvälvande. Hon fick både Slangbellan och Augustpriset för sin debutbok. Efteråt fick hon skrivkramp och började arbeta på Systembolaget. Rutiner, arbetskollegor, lunchlåda och fasta tider fick henne att börja skriva igen. Att skriva andra boken var svårare än att skriva den första och hon beskrev skrivkrampen som en form av träningsvärk. Johanna menade att det inte är lätt att försörja sig på sitt skrivande, men förutom författandet skriver hon krönikor, recensioner och håller föredrag.

Pija Lindenbaum, illustratör, talade om sin debut som illustratör och om hur man skapar och behåller sin konstnärliga identitet.

Pija berättade att hon studerade på Konstfack. 1990 utgavs *Else-Marie och småpapporna*, som var hennes första egna bok, tidigare hade hon illustrerat andras böcker. Hon talade om otillräckligheten i skapandet av bilder, att inte alltid göra samma bildvinklar, ansiktsuttryck och använda samma färgsättningar. När idéerna tar slut har hon ibland arbetat med något annat för att få ny inspiration. Hon börjar sina böcker med att skriva, och får sedan idéer till bilder.

Marta Hedener, SBI presenterade statistik över 2006 års barn- och ungdomsboksutgivning därefter var det dags för ett urval av 2006 års debutanter att presentera sig och sina respektive böcker. Debutanterna väljs ut enligt kriterierna: spridning mellan förlagen och spridning mellan kategorierna.

Gunnar Ardélius: *Jag behöver dig mer än jag älskar dig och jag älskar dig så himla mycket* Rabén & Sjögren

Gunnar började skriva för ett par år sedan och skrev då mest kortprosatexter. Han gick flera skrivarkurser, bl a Biskops Arnö och till slut blev det en bok. Eftersom han alltid skrivit korta meningar, var det naturligt att det blev en ungdomsbok.

Anja Baklien: *Min första blombok* B Wahlström

Boken är en samlarbok för barn med de 40 vanligaste blommorna, indelade efter färg. Syftet med boken var att väcka nyfikenhet inför naturen och att vuxna skulle göra något tillsammans med sina barn i naturen.

Zulmir Bečević: *Resan som började med ett slut* Alfabet

Idén till boken fick han när han praktiserade på svenska ambassaden i Reykjavik. Zulmir började tänka på allt möjligt som hade hänt honom sedan han anlände till Sverige från Bosnien 1992. Han skrev boken som självterapi och skickade sedan in manuset till fem-sex bokförlag. Det tog honom sex till sju månader att skriva boken. Han har inte någon formell författarutbildning och har inte gått några skrivarkurser, och vill gärna fortsätta skriva.

Fredrik Brounéus: *Jakten på energiemojängen* Bergh

Fredrik skrev sin första bok när han var 10 år. Sedan dess har han fortsatt skriva, för radio, tidningar, men också revyer etc. När han var pappaledig gjorde han ett synopsis och utvecklade det till ett manus som han skickade in till flera förlag. Manuset refuserades och han började läsa böcker om skrivandet vilket resulterade i att manuset skrevs om. Han kontaktade en lektor och gjorde ytterligare en bearbetning. Fredrik uppskattade att bli publicerad och tycker att det är roligt att skriva.

Bitte Havstad: *Min storebror Robin* Opal

Boken handlar om en lillasyster som förlorar en storebror i en olycka. Bitte arbetade som scenograf och kostymör på frilansbasis. Sedan flyttade hon till Styrö och fick bra möjligheter att skriva. Hon gick en kurs i att skriva kortfilm och skriver också filmmanus. Att hon skrev prosa för ungdomar var för att det var roligt och hon ville skriva en bok som kunde trösta någon. Manuset skickades till två förlag och fick svar från ett som ville ge ut boken om hon ändrade vissa saker. Efter det har hon fortsatt att skriva.

Magnus Ljunggren: *Gig 1* BonnierCarlsen

Magnus bodde utomlands och fick en förfrågan från förlaget som letade efter böcker som skulle handla om tjejer som höll på med hiphop. Han har arbetat i TV-branschen, som enligt Magnus är annorlunda än bokbranschen. I TV-världen finns det en tydlig beställare (kan vara både bra och dåligt) och man får bra betalt. Ett råd till förlagen är att ta hand om de debutanter som vill bli författare.

Lina Lundh: *Min pappa tyngdlyftaren* Natur & Kultur

Lina Lundh började med att läsa högt ur sin bok. Hon får ofta frågan om när hon ska skriva en vuxenbok. Förhoppningsvis aldrig, svarar hon då. Hon tycker bäst om barn. Att skriva är att fly från den hemska verkligheten och att fly från ångesten menar Lina. Hon vill ge barn kraft att tro på sig själva och tycker mycket om att få beundrabrev.

Erik Magntorn och Anette Isberg Rozijn: *Pirater i parken* Damm

Erik beskrev att han fick idén till boken när han kom på meningen: ”Ett sjörövarskepp har strandat i parken.” Han läste sedan hela boken, på vers, och berättade sedan att han som barn läste mycket av Lennart Hellsing och tror att det är därifrån inspirationen kommer.

Lotta Westrup och Petra Jisander Eriksson: *Inte bara svart eller vitt* Kabusa böcker

Lotta gick en skrivarkurs på Jakobsbergs folkhögskola, där hon blev inspirerad att göra boken. Boken, menar hon, stimulerar till samtal med de yngsta barnen och handlar om fantasi. Manuset skickade hon till fem förlag varav Kabusa hörde av sig. Hon tog kontakt med en släkting (Petra), som arbetade med grafisk formgivning. Petra läste manuset och gjorde ett förslag som antogs av Lotta och Kabusa.

Debutantdagen avslutades med att Barn- och ungdomslitteratursektionen (BUS) inom Sveriges författarförbund delade ut **Slangbellan** och 30 000 kr till 2006 års bästa debutant **Gunnar Ardelius** för *Jag behöver dig mer än jag älskar dig och jag älskar dig så himla mycket*. Pristagaren intervjuades av Lillemor Torstensson som också var presentatör under dagen.

Debutantböcker 2006 uppdelade på kategorier

Bilderböcker

1. *Blåbert och snortårtan*, text och bild: Malin Berndtson, 1975-. Malin Berndtson
2. *Bästa vännen*, text och bild: Christina Nilsson, 1948-. Christina Nilsson
3. *Gladis och hennes vänner*, text och bild: Ulrika Franzén, 1945-. Ulrika Franzén
4. *Gnurglan!*, text och bild: Ingrid Hjärne, 1940-. Ingrid Hjärne
5. *Grindagården: Jesse och Katarina möter naturen*, text: Maria Danielsson, 1951-, bild: Anna Sahlberg, 1984-. Maria Ines Ribeiro de San Juan
6. *I babblarnas hus*, text: *Anneli Tisell, pedagogiskt upplägg: Iréne Johansson, bild: Hannes Hagstrand och Ola Bergner. Hatten förlag
7. *Inte bara svart eller vitt*, text: Lotta Westrup, 1960-, bild: Petra Jisander Eriksson, 1963-. Kabusa
8. *Johannes i tunnan*, text: Per-Anders Andersson, bild: Natasha Chalmers. Pegasus
9. *Laika rymdhunden*, text: Anna Grane och *Lisa Grane, 1980-, bild: *Ingela Bergmann, 1959-. ILKA förlagsproduktioner
10. *The leaf that didn't leave*, text och bild: Dennis Rodie, 1968-. Annosidus Independent Press
11. *Lilla skepparn*, text: Staffan Björkman, 1963-, bild: *Päivi Unenge, 1965-. Bonnier Carlsen
12. *Den lille herden och fåren som ingen annan ville ha*, text och bild: Ellen Lindström, 1984-. Argument
13. *Lille storebror*, text: Christina Cronsioe, 1971-, bild: *Mimmi Tollerup-Grkovic, 1961-. Eriksson & Lindgren
14. *Linas tokiga dag*, text och bild: Margareta Fridén, 1958-. Damm
15. *Låba får bacillåber*, text: Tua Holm, 1975- och Joanna Romell, 1976-, bild: Fredrik Einvall, 1970-. Lindskog
16. *Malte och Moa spelar golf*, text: Juha Saarinen, 1966-, bild: *Lisen Adbåge, 1982-. Eriksson & Lindgren
17. *Nej!*, text och bild: Marianne Adolfsson, 1961-. Eriksson och Lindgren
18. *När sjön blev sjuk*, text: Evy Dyson, 1953-, bild: Marie Winberg, 1969-. Hancet Books
19. *Olga kastar lasso*, text och bild: Helena Willis, 1964-. Rabén & Sjögren
20. *Pekbibel*, text och bild: Lars Steiner, 1972-. Rabén & Sjögren
21. *Pirater i parken*, text: Erik Magntorn, 1966-, bild: Anette Isberg Rozijn, 1968-. Damm
22. *Pyttelitens pekbok*, bild: Jenny Holmlund, 1970-. Kärnan
23. *Rut och Randi*, text: *Kicki Polleryd, 1959-, bild: Anna Lundquist, 1981-. Norlén & Slottnér
24. *Sagan om Algblomma*, text och bild: Anncatrin Hjernquist, 1945- och Klara Rudstedt. Svenska naturskyddsföreningen och Naturskyddsföreningen på Gotland
25. *Sagan om en morfar*, text och bild: Anna Nyman, 1982-. Anna Nyman
26. *Skrotsamlarskolan*, text: *Adam Dahlin, 1974-, bild: Emma Åkerman, 1976-. Rabén & Sjögren
27. *Skrynkel: den skrynkliga valpen*, text: Anna Thorsjö, 1977-, bild: Malin Biller, 1979-. Libra artic
28. *Vargarna vid Trollsjöåsen*, text: Bengt Oldhammer, 1957-, bild: Veronica Nilsson, 1978-. Naturskyddsföreningen i Dalarna
29. *Visca! ja sé fer núvols!*, text: Natàlia González Hernández, bild: *Joaquín Masoliver, 1940-. Editorial Uggla
30. *Årtan går luciåtåg*, text: Ulrika Sundström, 1963-, bild: *Amanda Eriksson, 1970-. Natur och kultur

Kapitelböcker:

1. *Anton besöker skogen*, text: Royne Andersson, 1957-, bild: *Ingela Jondell, 1950-. Skogsstyrelsen
2. *A/S Kanalen: en berättelse om livet ombord*, text och foto: Gun Förde. Gun Förde
3. *Chokladligan och den magiska kristallen*, text: Margaretha Malmgren, 1979-, bild: *Annika Giannini, 1962-. Lidskog
4. *Fjärde klass: en berättelse om papegojan "Kråkan"*, text: Elisabeth Högström, bild: Anki Östmark. HörnbOrdet
5. *Gyllens källa*, text: *Bitte Nohrin Jernberg, 1953-, bild: Annah Lång, 1985-. Lumio
6. *Häxan och halsbandet*, text: Esther O'Hara, 1958-, bild: Sofia Åkerman, 1984-. Författarhuset
7. *Krax och Flax på äventyr*, text: Allan Andersson, 1949-, bild: Marita Blomberg-Nilsson, 1957-. Atremi
8. *Legotävlingen*, text: Lena Stenbrink, 1970-, bild: (*)Anette Isberg Rozijn, 1968-. Damm
9. *Millas hemlighet*, text: Jan-Eje Ferling, 1944-, bild: *Anders Palmgren, 1945-. Ferling ord & bild
10. *Min pappa tyngdlyftaren*, text: Lina Lundh, 1979-, bild: *Christina Alvner, 1954-. Natur och kultur
11. *Rymdkonserten*, text: Alexander Kroon, bild: Keld Petersen. Isaberg förlag
12. *Saga lär sig japanska*, text: Carin Balfe Arbman, 1963-. Kokoro
13. *En saga om Halland: Nils Holgersson på nya äventyr*, text: *Eva Töllborg, 1950-, bild: Eva Swenson, 1950-. Lilla skatan
14. *Tjärna på äventyr i fäbodskogen*, text: Victoria Törnqvist, 1974-, bild: *Anders Suneson, 1955-. Jamtli

Mellanåldersböcker:

1. *Bertils värld*, text: Jonas Lagheim, 1977-. Författarhuset
2. *Fångad i framtiden*, text: Johan F. Petersson, 1969-. B. Wahlström
3. *Gå vilse och andra spökisar*, text: *Kenneth Bögh Andersen, bild: Stefan Sonesson, 1977-. Hegas
4. *Hästar på vift*, text: Eva Holmquist, 1968-. HLT
5. *Irmeli & Co: Pensionat Bellis*, text: Carolina Börzsei, 1966-. Tindra
6. *Jakten på energimojängen*, text: Fredrik Brounéus, 1971-. Bergh
7. *Rottweilerhunden Björn och Lille Karl: möten i sagornas värld*, text: Arne Augustsson, 1934-, bild: Björn Johansson. Arne Augustsson
8. *Värsta brorsan*, text: Cilla Nauman, 1960-. Alfabet

Faktaböcker:

1. *Huller om buller med Tone och Poff*, text: Maria Blom Cocke, 1961-, bild: Åsa Alneng, 1967-. AMMOT, Artister och musiker mot tinnitus
2. *Junioryoga*, text: Anette Lefterow, 1970-, foto: Peter Orevi. ICA bokförlag
3. *Kay från Koh Lanta i Thailand*, text: Johanna Starkenberg Fröjd, 1966-, foto: Anna Rehnberg. LL-förlaget
4. *Kom in i huset: så funkade det*, text: Johanna von Horn, 1959-, bild: *Jonas Burman, 1962-. Natur och kultur
5. *Kärlek: så funkade det!*, text: Nicolas Jacquemot, 1974-, bild: *Erica Jacobson, 1972-. Tiden
6. *Min första blombok*, text: Anja Baklien, 1963-, bild: Evelina Thörnberg. B. Wahlström
7. *Min minnesbok: [så länge jag minns finns du]*, text: Ida Gamborg Nielsen, 1982-, bild: *Emma Adbåge, 1982-. Rädda barnen

8. *När solen gick ner: en resa genom depressionens värld*, text och bild: Maria Ström Svensson, 1965-. Område psykiatri, Jämtlands läns landsting
9. *Ramazan från Diyarbakir i Turkiet*, text: Nisti Stêrk, 1977-, foto: Firo Esmer. LL-förlaget
10. *Samuel och Linnéa går till tandläkaren*, text: Maria Gustavsdotter, 1948-, foto: Johanna Palmquist. Isaberg förlag
11. *Stora syndboken*, text och bild: Lisa Bjärbo, 1980- och Elin Lindell, 1981-. Natur och kultur
12. *Vår fornnordiska gudasaga*, red: *Kata Dalström, 1858-1923, bild: Karin Bergstrand, 1979-. Björnen
13. *Ägg + spermie = bäbis*, text och bild: Sofia Sunnerud, text: Gunilla Sydsjö, 1956-. Stefa konsult

Ungdomsböcker:

1. *Bellas band*, text: *Tomas Dömstedt, 1960-, bild: Martin Rebas, 1974-. Hegas
2. *Du är i mitt blod*, text: *Kalle Güettler, 1949-, bild: Mia Maria Güettler, 1978-. Hegas
3. *Gig 1*, text, Magnus Ljunggren, 1960-. Bonnier Carlsen
4. *Guldbägarens hemlighet*, text(bild?): Ulf Thibblin, 1944-. Sigtuna museers förlag
5. *Jag behöver dig mer än jag älskar dig och jag älskar dig så himla mycket*, text: Gunnar Ardelius, 1981-. Rabén & Sjögren
6. *Jesus Kristus – Hjärtevännerna*, text och bild: Lizzie Oxov Nielsen, 1937-. Didarion
7. *Min storebror Robin*, text: Bitte Havstad. Opal
8. *Monopol*, text: *Anna Dunér, 1967-, bild: Magdalena Cavallin, 1970-. Sankt Eriks bokförlag
9. *Platon Persson och blomman i mörkret*, text: Gunnar Nirstedt, 1965-. Modernista
10. *Resan som började med ett slut*, text: Zulmir Bečević, 1982-. Alfabet
11. *Simon & Sophie*, text: Emma Granholm, 1980-. Alfabet
12. *14 december*, text: Kristina Sjögren, 1962-. Författarhuset

Sagor:

1. *Sagan om-*, text och bild: Ann-Mari Berne, 1929-. Ann-Mari Berne
2. *Åt guld och drick silver: sagor och sägner från Västnärke*, text: Maria Törnfeldt, 1962- och *Ulla Winroth, 1951-. Bokverksta'n

Samlingar:

Busiga spöken och osaliga andar, text: Inger Duberg, 1960-. Sagopedagogen Inger Duberg

Tecknade serier:

Medley gold, text och bild: Lisa Medin, 1985-. Lisa Medin

* = Ej debutant med denna titel.

(*) = Se ”bilderböcker”, *Pirater i parken*.

Sökning i ELSA – SBI:s katalog

Gör så här:

Gå till www.sbi.kb.se

Klicka på länken till ELSA

Välj Barnböcker i rubrikraden

Skriv 2006 i fältet för Utgivn.År

Skriv in en kategori eller ett ämnesord i fältet för Ämnesord. SBI:s största huvudkategorier är:

- Bilderböcker
- Kapitelböcker
- Mellanåldersböcker
- Ungdomsböcker

Bilderböcker:

Böcker (för mindre barn) med en kombination av text och bilder med minst en bild på varje uppslag, där bilderna utgör hälften eller mer av boken.

Kapitelböcker:

Böcker för barn upp till 9 år med kapitelindelning (Hcf). Jfr Mellanåldersböcker.

Mellanåldersböcker:

Böcker för barn 9-12 år (Hcg). Jfr Kapitelböcker.

Ungdomsböcker:

Böcker för ungdomar från c:a 13 år (uHc, uHce).

Bland de tusentals ämnesorden som man kan söka med i ELSA kan nämnas genrer och ämnen som Fantasy, Roliga böcker, Sorgliga böcker, Starka flickor och Hundar. Det finns en länk till ämnesordslistan, använd gärna den för fler förslag!